

Innhold

1. SSBs organisasjon	2
2. Styrets beretning	4
3. Regnskapet	7
4. Statistikk om statistikken	12
5. På jobb i SSB	18
6. Svein Longva har ordet	22
7. Virksomheten i 2003	24
7.1 Elektronisk dataoverlevering fra næringslivet.....	24
7.2 Økonomisk statistikk og næringsstatistikk.....	25
7.3 Miljøstatistikk.....	27
7.4 Statistikk for offentlig sektor.....	27
7.5 Personstatistikk.....	28
7.6 Folke- og bolig tellingen og boligadresseprosjektet.....	29
7.7 Forskningsvirksomheten.....	29
7.8 Tilgjengelighet for brukerne.....	30
7.9 Internasjonalt statistisk samarbeid.....	31
7.10 Arbeid med kvalitet og sikkerhet.....	31

1. SSBs organisasjon

SSBs toppledelse består av administrerende direktør og direktørene for de syv avdelingene.

Organisasjonen består av tre statistikkavdelinger (økonomisk statistikk, personstatistikk og næringsstatistikk), en forskningsavdeling, en administrasjonsavdeling, en formidlingsavdeling og en avdeling for IT og datafangst.

Seksjon for offentlige finanser og kredittmarkedsstatistikk ble delt i to seksjoner i 2003; Seksjon for kredittmarkedsstatistikk og Seksjon for offentlige finanser hvor driften av KOSTRA (Kommune-stat-rapportering) har funnet sin organisatoriske plass. I tillegg vil det nå være en fast oppgave å lage folketellingstatistikk basert på register. Dette arbeidet er inkludert i Seksjon for befolkningsstatistikk, mens utdanningsområdet er skilt ut i egen seksjon; Seksjon for utdanningsstatistikk.

De to nye avdelingene som ble opprettet ved starten av 2003, har nå funnet sin form ved at Avdeling for IT og datafangst er delt opp i fem seksjoner, og Formidlingsavdelingen har en matriseorganisering med tre ledere på seksjonssjefsnivå som til sammen har ansvaret for ti ulike team.

SSB har siden 1975 vært fysisk delt mellom Oslo og Kongsvinger, et resultat av Stortingets ønske om utflytting av statsinstitusjoner. SSB har 930 ansatte, med 545 i Oslo og 385 i Kongsvinger. Med unntak av Forskningsavdelingen og Avdeling for næringsstatistikk, har alle avdelingene medarbeidere begge steder. Felles data- og telefonnett, videomøter, byråbilen, tog og buss sørger for daglig kontakt mellom medarbeiderne.

Per 1.1.2004

Statistisk sentralbyrås styre

Administrerende direktør

Svein Longva

Stab

Internasjonalt sekretariat Jan Byfuglien

Seksjoner

Statistiske metoder og standarder
Jan Bjørnstad

Internasjonalt utviklingssamarbeid
Bjørn K. Wold

Avdeling for økonomisk statistikk

Olav Ljones

Stab

IT-kontor Kristian Lønø

Seksjoner

Nasjonalregnskap
Ann Lisbet Brauthaug

Miljøstatistikk
Svein Homstvedt

Energi- og industristatistikk
Bjørn Bleskestad

Økonomiske indikatorer
Lasse Sandberg

Kredittmarkedsstatistikk
Anna Rømo

Arbeidsmarkedsstatistikk
Helge Næsheim

Utenrikshandel
Leif Korbøl

Offentlige finanser
Anne-Britt Svinnsset

Avdeling for personstatistikk

Johan-Kristian Tønder

Stab

IT-kontor Tom Sletholt Hansen

Seksjoner

Demografi og levekårsforskning
Kari Skrede

Befolkningsstatistikk
Paul Inge Severeide

Helsestatistikk
Elisabetta Vassenden

Intervjuundersøkelser
Ole Sandvik

Levekårsstatistikk
Berit Otnes

Utdanningsstatistikk
Terje Risberg

Avdeling for næringsstatistikk

Nils Håvard Lund

Stab

IT-kontor Matz Ivan Faldmo

Seksjoner

Bedriftsregister
Jan O. Furseth

Inntekts- og lønnsstatistikk
Per Ove Smogeli

Primærnæringsstatistikk
Ole O. Moss

Samferdsels- og reiselivsstatistikk
Asbjørn Wethal

Bygg- og tjenestestatistikk
Roger Jensen

Forskningsavdeling

Ådne Cappelen

Stab

Grupper

Skatt, fordeling og konsumentatferd
Thor Olav Thoresen

Energi og miljøøkonomi
Annegrete Bruvoll

Makroøkonomi
Per Richard Johansen

Arbeidsmarked og bedriftsferd
Torbjørn Hægeland

Offentlige finanser
Nils Martin Stølen

Kommunal og regional økonomi
Audun Langørgen

Økonomisk vekst og effektivitet
Taran Fæhn

Petroleum og miljøøkonomi
Knut Einar Rosendahl

Administrasjonsavdeling

Cecilie Wilberg

Stab

Fellestjenester
Karin Wang

Seksjoner

Budsjett og regnskap
Gunhild Holta

Personaladministrasjon
Heidi Torstensen

Formidlingsavdeling

Anne Skranefjell

Fride Eeg-Henriksen
Per Olav Løvbak
Lars Rogstad

Informasjon

ssb.no

Statistikkbanken

Publisering

Bibliotek

Avdeling for IT og datafangst

Rune Gløersen

Stab

Seksjoner

Datafangstmetoder
Gustav Haraldsen

Databearbeiding
Dagfinn Sve

IT-utvikling
Hanne Mette Janson

IT infrastruktur
Tore Eig

IT fellestjenester
Torgeir Vik

2. Styrets beretning

Den omfattende bruken av SSBs statistikk og analyser, de mange oppslag i media og den høye tiltroen i samfunnet til SSB som institusjon, indikerer at SSB ikke bare er synlig i samfunnet, men også at SSB brukes og betyr noe for samfunnsutviklingen. Slik var det også i 2003, som var et godt år for Statistisk sentralbyrå.

SSB i samfunnet Statistisk sentralbyrå er synlig i samfunnet. Uttrykkene "Ifølge tall fra Statistisk sentralbyrå" og "Kilde: SSB" går igjen i aviser, TV og radio hver eneste dag. I 2003 var statistikk fra SSB brukt over 5300 ganger i de norske nettavisene, sammenlignet med drøyt 4400 ganger i 2002. I løpet av fjoråret var det 38 millioner oppslag på ssb.no, en økning fra vel 30 millioner året før.

Internasjonalt er SSBs internettjeneste, ssb.no, helt i forkant når det gjelder omfang, tekniske løsninger og presentasjon. Styret er stolt av at arbeidet med web-siden ga tydelige resultater blant annet ved to prisutdelinger i 2003. I en evaluering av offentlige nettsteder gjennomført av norge.no/Vestlandsforskning/Statskonsult var ssb.no det eneste statlige nettstedet som fikk seks stjerner (av seks mulige). I tillegg ble ssb.no kåret til det beste statlige nettstedet av Statskonsult og Kommunal rapport.

Men hjemmesiden ssb.no er så omfattende, og statistikksystemet er så mangeartet, at det likevel trengs utviklingstiltak for å gjøre SSBs statistikk mer tilgjengelig for flere og ulike brukergrupper. Temasider på ssb.no er et slikt tiltak, der et oppslag tar for seg et avgrenset tema og gir en enkel og oversiktlig beskrivelse av temaet. Eksempler på slike temasider er likestilling, energi, sykehus, kultur og media. Statistikkbanken er også viktig i formidlingen av statistikk til våre brukere, og 2003 var første hele driftsår for banken. I Statistikkbanken kan brukerne selv definere tabellene og sette sammen statistikken etter egne behov. Statistikkbanken ble tatt godt imot av brukerne, og det er klare forventninger til at all statistikk fra SSB skal publiseres her.

SSB nyter stor tillit i befolkningen. 79 prosent av den delen av Norges befolkning som vet noe om Statistisk sentralbyrå har "ganske stor" eller "svært stor" tillit til SSB ifølge MMI-undersøkelsen. Det er omtrent samme andel som tidligere. Resultatet plasserer SSB i det øverste sjiktet av norske samfunnsinstitusjoner når det gjelder tiltro.

Det er ikke ofte at SSB legger under seg nye geografiske områder for statistikkproduksjonen. Men i 2003 har SSB deltatt i en arbeidsgruppe som foreslår at statistikkloven også skal gjøres gjeldende for Svalbard. Dette vil gjøre at vi i fremtiden kan få samme statistiske beskrivelse av Svalbard som av fastlandet både når det gjelder omfang og dekning. I 2003 ble det dessuten inngått avtaler med Sametinget om å etablere statistikk knyttet til samiske områder og samisk virksomhet.

Statistikkrådet I tråd med strategiplanen, arbeidet SSB i 2003 med å opprette et statistikkråd som skal være et samarbeidsforum for norske statlige institusjoner som utarbeider offisiell statistikk. De rundt 20 aktuelle institusjonene i rådet arrangerte forberedende møter i fjor, og det var enighet om å opprette rådet fra og med 1.1.2004. Statistikkrådet skal være et rådgivende organ for Statistisk sentralbyrå og andre produsenter av offisiell statistikk i Norge. Styret vil holde seg løpende orientert om rådets arbeid, og forventer at det vil bidra til å samordne produksjon og formidling av offisiell statistikk og til å etablere krav til offisiell statistikk med hensyn til uavhengighet, kvalitet, konfidensialitet og oppgavebyrde for næringslivet.

Oppgavebyrde Regjeringen behandlet i 2003 SSBs strategiplan, og ga positive tilbakemeldinger på den. Oppgavebyrden for næringslivet ved utfylling og innsending av skjemaer er ett av de områdene regjeringen synes er viktige og der den er spesielt opptatt av

forbedringstiltak. På dette området har SSB nedlagt et betydelig stykke arbeid i 2003. Hovedtiltaket er økt tempo i overgangen til elektronisk rapportering. Samarbeidet med Brønnøysundregistrene og Skattedirektoratet i AltInn-prosjektet er en svært viktig satsing. Første fase i etableringen av det elektroniske innrapporterings-systemet AltInn ble avsluttet på slutten av fjoråret, og vil være i full drift fra våren 2004. I pilotprosjektet har SSB med lønnsstatistikken og sykefraværstatistikken. Arbeidet med å gjøre alle undersøkelsene elektroniske pågår for fullt, og skal være fullført 1. juli 2004. Styret vektlegger at SSB skal utvikle helhetlige elektroniske løsninger og ikke kun lage "papirskjema på skjerm". SSB arbeider også for å etablere en direkte uthenting av informasjon fra bedriftenes datasystemer. Dette vil føre til at skjemaer, elektroniske og på papir, blir overflødige. Det arbeides spesielt med innhenting av informasjon knyttet til bedriftenes lønns- og personalsystemer.

Styret er opptatt av at oppgavebyrden må ses samlet. For eksempel er det i dag SSB som har ansvaret for sykefraværstatistikken, en statistikk som pålegger bedriftene et merkbart skjemaarbeid. Tidligere ble et langt mer omfattende skjema rapportert inn til Næringslivets Hovedorganisasjon, Arbeids- og administrasjonsdepartementet og andre. Resultatet er at oppgavebyrden totalt sett ble redusert for næringslivet.

God informasjon er med på å gjøre oppgavene til en mindre belastning for næringslivet. Tidlig i 2003 sendte SSB et informasjonsbrev til bedrifter med opplysninger om hvilke undersøkelser de ville få tilsendt i løpet av året. Dette tiltaket ble godt mottatt, og styret er fornøyd med at dette nå vil bli en fast, årlig ordning.

God økonomistyring

SSB fikk et tilfredsstillende resultat i 2003 med et negativt driftsresultat på tre millioner kroner og en overføring til 2004 på 11,2 millioner kroner. Dette til tross for et rammekutt på 5,0 millioner kroner midt i året. Det har i 2003 vært lavere lønnskostnader enn budsjettet og også noe lavere forbruk på driftsområdet, både på grunn av tidsforskyvninger i utbetalingene og reelle innsparinger.

Styret er tilfreds med at økonomiforvaltningen har stor oppmerksomhet i administrasjonen, og at det kontinuerlig arbeides med å forbedre styrings- og rapporteringsrutinene.

Punktlighet og aktualitet

Styret legger vekt på at statistikken skal frigis i henhold til statistikkalenderen. Både ut fra brukernes behov for planlegging, og for at det ikke skal oppstå tvil om SSBs uavhengighet, er det viktig at nye statistikker kommer ut når de er varslet. I 2003 ble det frigitt 831 statistikker. Av disse var det bare 8 prosent av statistikkfrigivningene som kom før, eller etter, varslet tidspunkt. Det er den høyeste punktligheten SSB har hatt siden statistikkalenderen, som varsler frigivninger fire måneder på forhånd, ble etablert i 1997.

Skal statistikken oppleves som nyttig for brukerne, er det viktig at den er mest mulig aktuell og at det ikke er for lenge siden perioden statistikken beskriver. Styret vil gjerne fremheve den gode aktualiteten på statistikken i SSB, særlig måneds- og kvartalsstatistikk med henholdsvis publiseringer 3,9 og 8,6 uker etter perioden som beskrives.

SSBs forskningsvirksomhet

Pensjoner, fattigdom, konjunkturutviklingen, pengepolitikk, handlingsregel og energisituasjonen er stikkord fra den pågående samfunnsdebatten. På disse områdene, og mange flere, er SSB en viktig bidragsyter, både med statistikk for å beskrive fakta, men også med forskning og analyser som gir grunnlag for kunnskap og utforming av politikk. Forskningsvirksomheten i SSB skal være, og er, et ledende norsk anvendt forskningsmiljø på noen utvalgte områder. SSBs forskere har i 2003 bidratt med analyser av den demografiske usikkerheten knyttet til en ny pensjonsordning og om makroøkonomiske virkninger av endringer i pensjonssystemet, om fattigdom i et regionalt perspektiv og om utviklingen i energimarkedet i Norden.

Nærhet til statistikken bidrar til at forskerne aktivt kommer med tilbakemeldinger om statistikkens relevans og kvalitet. Dette er en kombinasjon av forskning og statistikk som styret mener er viktig for at SSB skal kunne ivareta sin oppgave som det sentrale organ for innsamling, utarbeiding og formidling av offisiell statistikk.

Statistikk om utenrikstransaksjoner

Etableringen av ny statistikk over utenrikstransaksjoner (UT) var et stort og sentralt utviklingsprosjekt i 2003. Statistikken skal være i full drift fra og med 2005. Prosjektet skal gi statistikk over økonomiske transaksjoner mellom Norge og utlandet. Det skal produseres statistikk på års-, kvartals- og månedsbasis. Prosjektet skal primært gi underlagsdata for utenriksregnskapet.

Et nytt opplegg skal være etablert innen utgangen av 2004 når Norges Bank avviker dagens valutastatistikk. Norges Bank skal fortsatt ha ansvar for statistikk for finansielle foretak (blant annet bankene).

SSB betyr noe

Styret er svært fornøyd med at de fleste mål i virksomhetsplanen for 2003 ble nådd. Den omfattende bruken av SSBs statistikk og analyser, de mange oppslag i media og den store tiltroen i samfunnet til SSB som institusjon, indikerer at SSB ikke bare er synlig i samfunnet, men at SSB også brukes og betyr noe for samfunnsutviklingen. Uten SSBs dyktige medarbeidere vil dette ikke vært mulig. Styret vil derfor takke hver og en av medarbeiderne for innsatsen i 2003.

Fra 1. juli 2003 overtok Hege Torp som styreleder etter Steinar Stokke, Eva Hildrum overtok oppgaven som nestleder og Einar Hope gikk inn i styret som nytt medlem. Ingrid Willoch takket av etter 10 år i styret ved utgangen av 2003, og Ida Helliesen kom inn som nytt styremedlem.

Ansvar og oppgaver som er lagt til styret i Statistisk sentralbyrå er omtalt i statistikkloven (*lov av 16. juni 1989 nr 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå*). Der står det at styret skal behandle og fastsette langtidsprogram, budsjettforslag og årlig arbeidsprogram etter forslag fra administrerende direktør, og legge disse sakene sammen med årsmelding for Statistisk sentralbyrå fram for Finansdepartementet. Styret skal ellers føre alminnelig tilsyn med utviklingen i offisiell statistikk og med virksomheten i Statistisk sentralbyrå.


Bak fra venstre: Bjørn Henrichsen, Rune Sørensen, Hege Torp, Einar Hope, Ida Helliesen. Foran fra venstre: Hanne Marit Svensrud, Eva Hildrum, Ingrid Willoch.



Forskningsleder Hege Torp, styreleder



Ekspedisjonssjef Eva Hildrum, nestleder



Professor Rune Sørensen



Tidligere redaktør Thor Bjarne Bore



Førstekonsulent Hanne Marit Svensrud



Professor Einar Hope



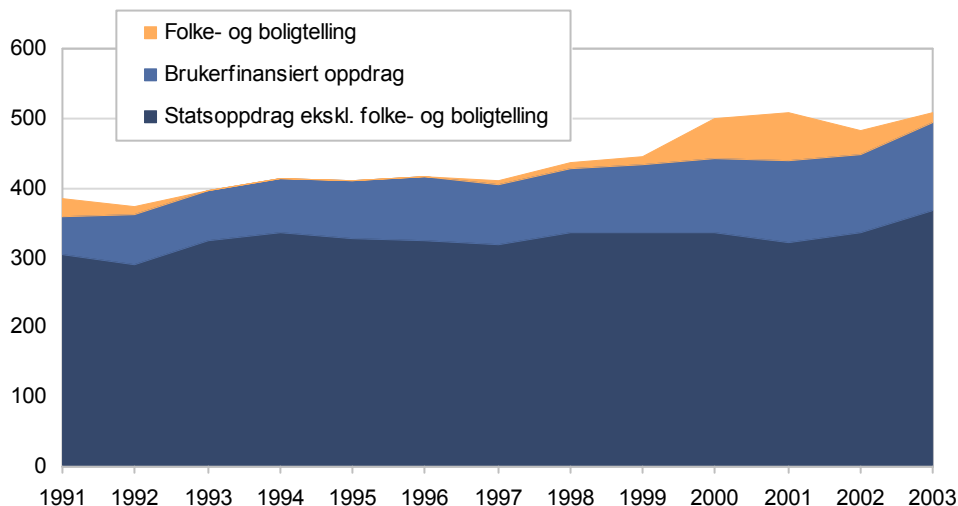
Finansdirektør Ida Helliesen



3. Regnskapet

Aktivitetsnivået og inntektene fra oppdrag var høyere i 2003 enn i 2002. Regnskapet viser et negativt driftsresultat på 3,0 millioner kroner. Det er 4,0 millioner kroner lavere enn budsjettet. Overføringene fra 2003 til 2004 ble 11,2 millioner kroner.

Historisk regnskap. Inntekter 1991-2003, i faste 2003-priser. Millioner kroner



Figuren viser at den inflasjonsjusterte inntekten for statsoppdraget har hatt en forsiktig vekst, mens brukerfinansierte oppdrag har hatt en noe større vekst. Folke- og boligtingen hadde sitt siste år i 2003, med bare mindre oppfølgingsoppgaver i 2004.

Et godt år for SSB

Statsbevilgningene til driften økte i forhold til året før, fra 349,5 millioner kroner i 2002 til 369,3 millioner kroner i 2003. Økningen skyldes øremerkede bevilgninger til større prosjekter, samt kompensasjon for pris- og lønnsvekst. Samtidig ble Folke- og boligtingen trappet vesentlig ned. SSB fikk imidlertid ett rammekutt på 5,6 millioner kroner i 2003. Den reviderte statsbevilgningen ble dermed på 363,7 millioner kroner. Rammekuttene skyldes SSBs andel av generelt driftskutt (0,6 millioner) og Stortingets vedtak om kutt (fem millioner) ved behandling av revidert nasjonalbudsjett.

Regnskapet for 2003 viser at oppdragsinntektene økte betraktelig. Fra 108,4 millioner kroner i 2002 til 127,5 millioner kroner i 2003. Økningen skyldes blant annet oppdrag fra Utdannings- og forskningsdepartementet om gjennomføring av en intervjuundersøkelse om folks leseforståelse som i 2003 alene utgjorde 14,5 millioner kroner.

Departementer og andre statsetater var de viktigste oppdragsgiverne og bidro til om lag 66 prosent av de brukerfinansierte inntektene i 2003. Andelen som ble finansiert av Norges forskningsråd var 11 prosent.

Økning i aktiviteten

Utgiftene i regnskapet viser at de samlede lønnsutgiftene økte med 25,2 millioner kroner i forhold til året før. Økningen skyldes flere ansatte og flere aktiviteter, særlig knyttet til oppdragsvirksomheten.

Reduksjon i driftsutgifter

De totale driftsutgiftene ble redusert i forhold til året før, fra 177 millioner kroner i 2002 til 165,8 millioner kroner i 2003. Nedgangen skyldes reduserte utgifter til konsulenttjenester knyttet til Folke- og boligtingen (utgifter til kommunene ved gjennomføringen av boligadresseprosjektet) og kjøp av maskiner/inventar og utstyr.

Driftsresultat og overføringer til neste år

SSB fikk et samlet negativt driftsresultat på tre millioner kroner i 2003. Hovedårsaken til det negative driftsresultatet er rammekuttene som SSB fikk i løpet av

året. Når det tas hensyn til overføringen fra 2002 på 14,2 millioner kroner, er overføringen fra 2003 til 2004 beregnet til 11,2 millioner kroner.

Nedgang i salgsinntekter og tvangsmulkt

Inntekter fra salg av publikasjoner og inntekter fra ilagt tvangsmulkt er ikke en inntekt for SSB. Disse inntektene går rett i statskassen. Salgsinntektene utgjorde i alt 2,2 millioner kroner i 2003, 0,9 millioner kroner lavere enn i 2002. Inntekter fra tvangsmulkt avtok fra 6,8 millioner kroner i 2002 til 6,4 millioner kroner i 2003.

Økning i investeringsnivået

Regnskapet for 2003 viser at det er foretatt større nyanskaffelser for 9,6 millioner kroner, som er 2,8 millioner kroner lavere enn i 2002. IT-investeringer utgjør hoveddelen av anskaffelsene, og disse går i bølger og vil generelt ikke samsvare med kalenderåret.

Årsregnskap 2003. Samlet oversikt (sum statsoppdraget, folke- og boligtellingsen og brukerfinansierte oppdrag. Eksklusiv større nyanskaffelser). 1 000 kr

	Noter	Regnskap 2002	Budsjett 2003	Regnskap 2003	Budsjett 2004
Statsbevilgning	2,7	349 530	369 300	363 700	352 149
Oppdragsinntekt	10	108 482	126 151	127 528	122 425
Refusjoner	3	11 753		16 343	
Sum inntekter og refusjoner ...		469 765	495 451	507 571	474 574
Lønnsutgifter	4, 8, 11	319 595	327 803	344 874	323 349
Driftsutgifter	1, 5, 8, 11	177 037	174 803	165 775	156 588
Sum utgifter		496 632	502 606	510 649	479 938
Driftsresultat	6, 9, 12	-26 867	-7 155	-3 078	-5 364
Overføringer fra året før		41 205	14 278	14 278	11 200
Overføringer til neste år	6, 9, 12	14 338	7 123	11 200	5 836

Regnskapsprinsipp

Statistisk sentralbyrå fører sine regnskaper etter kontantprinsippet. Det betyr at regnskapet viser de utgiftene og inntektene som er betalt i regnskapsåret. For brukerfinansierte oppdrag vil derfor bare de inntektene som er mottatt inngå i regnskapet. Utestående fordringer og forskuddsbetalinger kommer ikke frem.

Statsoppdraget ekskl. folke- og boligtellingsen. 1 000 kr

	Noter	Regnskap 2002	Budsjett 2003	Regnskap 2003	Budsjett 2004
Statsbevilgninger	2	317 530	356 100	350 500	352 149
Refusjoner	3	11 753		16 343	
Sum inntekter og refusjoner ...		329 283	356 100	366 843	352 149
Lønnsutgifter	4	227 194	236 052	250 685	237 705
Driftsutgifter	5	100 070	122 414	121 396	114 466
Sum utgifter		327 264	358 466	372 081	352 171
Driftsresultat	6	2 019	-2 366	-5 238	-22
Overføringer fra året før		7 205	9 195	9 195	3 957
Overføringer til neste år	6	9 224	6 829	3 957	3 935

Folke- og boligtellingsen. 1 000 kr

	Noter	Regnskap 2002	Budsjett 2003	Regnskap 2003	Budsjett 2004
Sum inntekter (statsbevilgning)	7	32 000	13 200	13 200	
Lønnsutgifter		11 579	4 753	5 690	
Driftsutgifter		42 757	14 965	9 234	4 794
Sum utgifter	8	54 336	19 718	14 924	4 794
Driftsresultat	9	-22 336	-6 518	-1 724	-4 794
Overføringer fra året før		28 854	6 518	6 518	4 794
Overføringer til neste år	9	6 518	0	4 794	0

Brukerfinansierte oppgaver. 1 000 kr

	Noter	Regnskap 2002	Budsjett 2003	Regnskap 2003	Budsjett 2004
Inntektskrav i statsbudsjettet		106 000	110 100	110 100	110 000
Merinntekt		2 482	16 051	17 428	12 425
Oppdragsinntekt		108 482	126 151	127 528	122 425
Sum inntekter og refusjoner ...	10	108 482	126 151	127 528	122 425
Lønnsutgifter		80 822	86 998	88 499	85 645
Driftsutgifter		34 210	37 424	35 145	37 328
Sum utgifter	11	115 032	124 422	123 644	122 973
Driftsresultat	12	-6 550	1 729	3 884	-548
Overføringer fra året før		5 146	-1 435	-1 435	2 449
Overføringer til neste år	12	-1 404	294	2 449	1 901

Større nyanskaffelser. 1 000 kr

	Noter	Regnskap 2002	Budsjett 2003	Regnskap 2003	Budsjett 2004
Statsbevilgning	13	7 650	7 780	7 780	7 936
Sum utgifter	14	12 521	7 780	9 653	7 936
Driftsresultat	15	-4 871	0	-1 873	0
Overføringer fra året før		8 389	3 518	3 518	1 645
Overføringer til neste år	15	3 518	3 518	1 645	1 645

Noter til tabellene

¹ Samlede driftsutgifter (eksklusiv større nyanskaffelser)	Spesifikasjon driftsutgifter	Regnskap 2002	Regnskap 2003
	Mask., inv. utstyr, pc	12 014	15 807
	Forbruksmateriell	5 331	5 855
	Reiseutgifter, kurs m.m.	22 384	22 885
	Kontortjenester m.m.	54 027	54 960
	Konsulenttjenester	39 483	21 690
	Bibliotek	1 062	1 184
	Vedlikehold og drift	3 369	173
	Vedlikeh. av bygg/anlegg	522	2 300
	Bygningers drift lokalleie	38 845	40 920
	Sum driftsutgifter	177 037	165 775

Driftsutgiftene ble 11,2 millioner lavere enn i 2002, og 9,0 millioner lavere enn budsjettert. Det er særlig utgiftene til kontortjenester og konsulenttjenester som er blitt lavere enn i 2002. Det siste skyldes nedtrappingen av Folke- og bolig tellingen.

² Statsoppdraget eksklusiv Folke- og bolig tellingen Bevilgningen over statsbudsjettet (unntatt Folke- og bolig tellingen) i 2003 var på 356,1 millioner kroner. I løpet av budsjettåret fikk SSB et rammekutt på 5,6 millioner kroner. Revidert statlig bevilgning ble på 350,5 millioner kroner. Av dette var 28,8 millioner kroner øremerket til tre prosjekter: IDUN (elektronisk datautveksling med næringslivet) 3,6 millioner kroner, AltInn (samarbeidsprosjekt med Skattedirektoratet og Brønnøysundregistrene) 11,2 millioner kroner og omlegging av valutastatistikken (UT-prosjektet) 14 millioner kroner. Disse bevilgningene, sammen med kompensasjon for pris- og lønnsvekst, er også hovedgrunnen til at den samlede bevilgningen økte med 32,9 millioner kroner fra 2002 til 2003.

³ Refusjoner for sykefravær og fødselspermisjoner økte med 4,5 millioner kroner fra 2002 til 2003. Dette skyldes først og fremst at sykefraværet har økt fra 5,6 prosent i 2002 til 6,2 i 2003. Det er langtidsfraværet som har økt.

⁴ Lønnsutgifter på statsoppdraget eksklusiv folke- og bolig tellingen Lønnsutgiftene økte med 23,4 millioner kroner fra 2002. Overføring av KOSTRA-prosjektet fra brukerfinansiert oppdrag til statsoppdrag, og prosjektene med øremerkede statsbevilgninger, er årsaken til økningen i lønnsutgiftene.

⁵ Driftsutgifter på statsoppdraget eksklusiv folke- og bolig tellingen Driftsutgiftene økte med 21,3 millioner kroner fra 2002 til 2003. Økningen skyldes primært større utgifter til prosjekter med øremerkede statsbevilgninger.

⁶ Driftsresultat på statsoppdraget eksklusiv Folke- og bolig tellingen Driftsresultatet for 2003 ble på minus 5,2 millioner kroner, nær tre millioner dårligere enn budsjettert. Dette skyldes i hovedsak rammekuttet som SSB fikk i løpet av budsjettåret.

⁷ Folke- og bolig tellingen Statsbevilgningen til Folke- og bolig tellingen i 2003 var på 13,2 millioner kroner. Det er en reduksjon på 18,8 millioner kroner i forhold til året før. Prosjektet ble avsluttet i 2003.

⁸ Utgifter til Folke- og bolig tellingen Lønns- og driftsutgifter i 2003 til slutføringen av Folke- og bolig tellingen 2001 ble 14,9 millioner kroner. Dette er 4,7 millioner lavere enn budsjettert, og skyldes forsinkelser i kvalitetssikringen av boligadresseprosjektet.

⁹ Driftsresultat Folke- og bolig tellingen Driftsresultatet for Folke- og bolig tellingen i 2003 ble minus 1,7 millioner kroner. Overføringen fra 2002 var 6,5 millioner kroner. Dette gir en overføring fra 2003 til 2004 på 4,7 millioner kroner, noe som stort sett skal benyttes til arbeidet med kvalitetssikring av boligadresser.

¹⁰ Brukerfinansierte oppgaver Inntektene fra brukerfinansierte oppgaver økte med 19 millioner kroner fra 2002. Intervjuoppdraget som er knyttet til leseforståelsesundersøkelsen, utgjorde 14,5 millioner kroner av dette. Kontantprinsippet gjør at inntektene svinger mer fra år til år enn et regnskap etter resultatorientert prinsipp ville gjort.

Brukerfinansierte oppdrag, etter kundegruppe. 2002 og 2003

	2002		2003	
	Mill. kroner	Prosent	Mill. kroner	Prosent
I alt	108,5	100	127,5	100
Departementer	50,0	46	65,4	51
Andre statlige brukere	22,1	20	19,2	15
Private brukere	13,2	12	12,4	10
Kommunale brukere	1,0	1	1,1	1
Utenlandske brukere	4,0	4	7,9	6
Forskningsinstitutter og universiteter	5,0	5	7,9	6
Norges forskningsråd	13,2	12	13,6	11

Tabellen viser at departementer og andre statsetater er de viktigste oppdragsgiverne, og de bidrar med om lag 66 prosent av de brukerfinansierte inntektene. Tabellen er, som regnskapet, basert på kontantprinsippet. Inntektsfordelingen, og særlig nominelle beløp, blir derfor påvirket av innbetalingsforskyvningene.

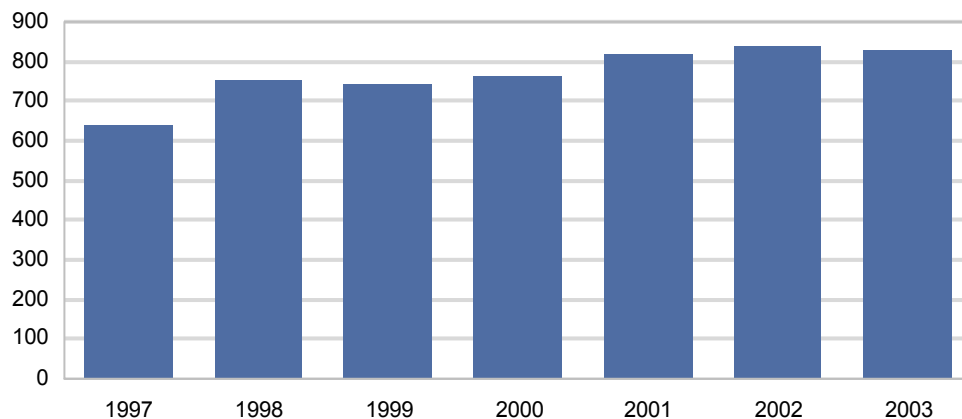
- ¹¹ *Utgifter til brukerfinansierte oppgaver* Utgiftene til brukerfinansierte oppgaver økte med 8,5 millioner kroner fra 2002 til 2003. Det er lønnsutgifter som har økt mest, med 7,6 millioner kroner. Økningen i lønnsutgifter skyldes økte aktiviteter i 2003.
- ¹² *Driftsresultat for brukerfinansierte oppgaver* Regnskapet viser et driftsoverskudd på 3,8 millioner kroner i 2003. Det er 10,4 millioner kroner bedre enn i 2002. Per 31.12.03 hadde SSB dessuten utestående fordringer på syv millioner kroner mot vel fire millioner kroner per 31.12.2002.
- ¹³ *Statsbevilgning til større nyanskaffelser* Statsbevilgningen til større nyanskaffelser var på 7,7 millioner kroner i 2003, samme sum som i 2002 justert for prisstigningen.
- ¹⁴ *Utgifter til større nyanskaffelser* Regnskapet for 2003 viser at det er foretatt større nyanskaffelser for 9,6 millioner kroner. Det er 2,8 millioner kroner lavere enn i 2002.
- ¹⁵ *Driftsresultat for større nyanskaffelser* Driftsresultatet til større nyanskaffelser i 2003 ble -1,8 millioner kroner. Når det tas hensyn til overføringen fra 2002, som var på 3,5 millioner, blir overføringen til 2004 på 1,6 millioner kroner.

4. Statistikk om statistikken

Frivgninger av statistikk

I 2003 publiserte SSB 831 statistikker, åtte statistikker færre enn i 2002. Nedgangen skyldes i første rekke at de fleste nye statistikkene fra Folke- og boligtellingsen 2001 kom i 2002. Antall frivgninger er ikke det samme som statistikker. Mange statistikker frigis flere ganger i året, for eksempel månedsstatistikk og kvartalsstatistikk.

Antall frivgninger



Nye løpende statistikkpubliseringer

- Arealbruk i sentrumsområder, årlig
- Bruk av IKT i kommunene, årlig
- Bruk av IKT i husholdningene, årlig
- Omsetningsindeks for samferdsel og reiseliv, kvartal
- Levekår i landbruket, årlig
- Boligprisindeksen, kvartal
- Bygging i strandsonen, årlig
- Databehandlingsvirksomhet, årlig
- Kulturell tjenesteyting, årlig
- Avtalefestet pensjon og Fellesordningen for tariffestet pensjon, årlig
- Lønnsstatistikk
 - ansatte i fiskeoppdrett, årlig
 - ansatte i IKT-sektoren, årlig
 - ansatte i statlige sykehus, årlig
 - alle ansatte, årlig

I tillegg kom den siste av statistikkene fra Folke- og boligtellingsen 2001 – statistikken over husholdningenes inntekt.

Enkeltpubliseringer fra intervjuundersøkelser

- Likestilling mellom ekteskap og samboerskap – fra spørreundersøkelsen Fremtidsplaner, familie og samliv
- Utviklingen i samliv: – Heller jeg enn vi? – fra SSBs omnibusundersøkelser 3. og 4. kvartal 2001
- Levekår i storbyene: Noen bydeler er særlig utsatte – fra Levekårsundersøkelsen 2001
- Funksjonshemmede på arbeidsmarkedet – Rapport fra tilleggsundersøkelse til Arbeidskraftundersøkelsen (AKU) 2. kvartal 2003
- Samboere – ikke single – fra blant annet SSBs omnibusundersøkelser i 2002
- Samboerskap ved tusenårsskiftet: Dagligdags og utforsket – fra SSBs omnibusundersøkelser 3. og 4. kvartal 2001
- Valgaktuelt: Holdninger til deltakelse ved kommunevalg. Lang vei fra ord til valgene – fra SSBs omnibusundersøkelser 2. kvartal 2002

*Endringer i statistikker/
datainnsamlinger*

- Lønnsindeksen for hotell- og restaurantvirksomhet ble utvidet
- Befolkningsstatistikk etter besteforeldrenes fødeland ble utvidet
- Statistikken for omsetning av bruktboliger lages etter ny metode og nytt data-grunnlag
- Nye skjemaer for de årlige statistikkene for bygg og anlegg, varehandel og tjenesteytende næringer ble tatt i bruk

*Vedtak i 2003 om bruk av
oppgaveplikt og/eller
tvangsmulkt*

- Medlemstall og menigheter i tros- og livssynsamfunn – oppgaveplikt
- Biblioteksstatistikk – oppgaveplikt
- Film- og kinostatistikk – oppgaveplikt
- Regnskapsstatistikk for ikke-kommunale barnehager – oppgaveplikt
- Havnestatistikk – tvangsmulkt
- Utvalgsundersøkelse om egenmeldt sykefravær – tvangsmulkt
- Karakterer i grunnskolen – oppgaveplikt
- Nye undersøkelser til industristatistikk – oppgaveplikt og tvangsmulkt
- Energistatistikk – oppgaveplikt og tvangsmulkt

Nedleggning av statistikker

Leie- og arealstatistikk for kontorlokaler ble nedlagt i 2003. Kvaliteten var for dårlig, og den erstattes av annen informasjon. Indeksen beveget seg for sakte til å måle temperaturen i markedet.

Den kvartalsvise statistikken for hurtigruta er lagt ned som egen statistikk og inngår nå bare i nasjonalregnskapet. Fergestatistikken ble lagt ned i 2003. Hovedtyngden av dataene fra den tidligere fergestatistikken hentes nå elektronisk som en del av havnestatistikken.

Den kvartalsvise undersøkelsen om telekommunikasjoner ble lagt ned fordi hovedtallene publiseres som en del av den nye omsetningsindeksen for samferdsel og reiseliv.

Den årlige registerbaserte statistikken over registrerte godsbiler ble nedlagt på grunn av liten brukerinteresse.

*Skjemautfylling for
næringslivet*

God informasjon er med på å gjøre oppgavene til en mindre belastning for næringslivet. Tidlig i 2003 sendte SSB et informasjonsbrev til bedrifter med opplysninger om hvilke undersøkelser de ville få tilsendt i løpet av året. Tiltaket ble godt mottatt, og vil bli etablert som en fast årlig ordning.

Belastningen for næringslivet for den samlede skjema utfylling var uforandret fra 2002 til 2003. Men oppgavebelastningen til andre enn næringslivet viser en liten økning. Økningen er først og fremst knyttet til den store internasjonale leseforståelsesundersøkelsen der SSB gjennomførte intervjuoppgaven i 2003. Der var det 5 400 personer som ble intervjuet, og deres leseforståelse ble testet. Hvert intervju/test tok 125 minutter, og utgjorde til sammen en oppgavebelastning på 12 årsverk i 2003. Ellers er det småviltjakten som utgjør den høyeste andelen av kategorien Andre i tabellen under med rundt 20 årsverk for 2003. Det er landets jegere som rapporterer inn jaktresultatet.

Oppgavebyrde. Årsverk¹

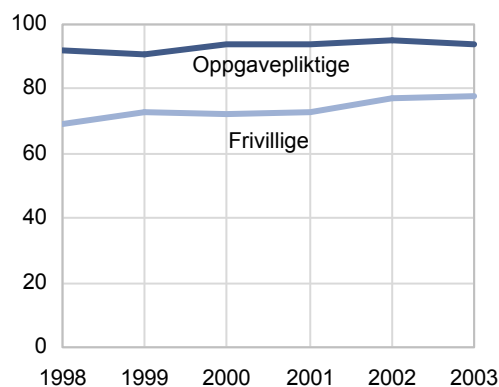
	1997	1998	1999	2000	2001 ²	2002	2003
I alt	200	196	196	189	180	191	193
Næringslivet	110	113	113	97	93	92	92
Andre	90	83	83	92	87	99	101

¹ Gjennomgang og kontroll av SSBs produktregister kan føre til justeringer av tallene for tidligere år.

² Oppgavebelastningen knyttet til Folke- og bolig telling 2001 er ikke regnet med i tallene for 2001. Anslått oppgavebyrde er 368 årsverk.

Svarprosent SSBs rett til å beslutte at næringslivet har plikt til å levere inn skjema fører selvsagt til at svarprosenten blir svært høy. I de frivillige undersøkelsene er svarprosenten vesentlig lavere, men likevel stabil. Selv om svarprosentene også her i all hovedsak er tilfredsstillende, er det slik at det stadig blir mer arbeidskrevende å holde den på et akseptabelt nivå.

Svarprosent



De aller fleste små bedrifter og foretak med inntil ni ansatte slipper helt unna SSBs ulike skjemaundersøkelser. Kun drøyt to av 100 av disse får tilsendt skjema som de må fylle ut. Og igjen er det bare én av ti som deltar i mer enn én undersøkelse. For bedrifter og foretak som har mellom 10 og 19 ansatte er bildet motsatt. Hele 98 prosent av disse deltar i én eller flere undersøkelser. Om lag 85 prosent av disse er med i én eller to undersøkelser, mens rundt 2,5 prosent (198 stykker) deltar i fem eller flere undersøkelser. Kun tre foretak/bedrifter er med i 10 undersøkelser. Når det gjelder bedrifter og foretak som har 20 eller flere ansatte, er nesten alle med i én eller flere undersøkelser fra SSB.

Bedrifter/foretak som ikke er med i undersøkelser, etter antall ansatte. Prosent

	Totalt	Antall ansatte		
		0-9	10-19	20 eller flere
Bedrifter/foretak	76,3	97,6	2,0	0,4

Antall foretak fordelt på antall undersøkelser og ansatte

Antall undersøkelser	Antall foretak	Antall ansatte		
		0-9	10-19	20 eller flere
I alt	303 811	280 859	12 972	9 980
0	231 782	226 315	4 604	863
1	55 548	48 742	4 760	2 046
2-4	13 997	5 721	3 410	4 866
5-9	2 124	80	195	1849
10 +	360	1	3	356

Publisering Det var 170 ordinære publikasjonsutgivelser i 2003. Nivået er som i 2002, men med en liten økning i analysepublikasjonene. Økningen skyldes i hovedsak flere utgivelser i serien Discussion Papers som er forberedende utgivelser til publiseringer i internasjonale tidsskrifter. Antall og fordelingen av utgivelser på papir er i tråd med SSBs strategi om færre tabellpublikasjoner på papir, flere analysepublikasjoner og økt elektronisk publisering på ssb.no og i Statistikkbanken.

I 2003 ble det også utgitt 501 enkelhefter med resultater fra Folke- og bolig-tellingen 2001. Det var ett hefte for hver kommune og for hver bydel i byene Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger.

Titler i ulike publikasjonsserier

Utgivelser	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Utgivelser i alt	258	268	286	316	284	274	161	170
NOS ¹	83	76	61	64	48	66	46	47
Analysepublikasjoner	66	77	84	97	95	107	74	82
Andre utgivelser	109	115	141	155	141	101	41	41
- Økonomiske analyser	9	9	9	9	9	6	6	6
- Samfunnsspeilet	4	4	6	6	6	6	5	6

¹ I tillegg kommer 501 hefter fra Folke- og boligtellingsen 2001, utgitt i 2003.

En utgivelse i serien *Sosiale og økonomiske studier*

- MODAG, en makroøkonomisk modell for norsk økonomi, av Pål Boug, Yngvar Dyvi, Per Richard Johansen og Bjørn N. Naug

Fem utgivelser i serien *Statistiske analyser*

- Natural Resources and the Environment 2002
- Norsk mediebarometer 2002
- Naturressurser og miljø 2003
- Natural Resources and the Environment 2003
- Utdanning 2003 - ressurser, rekruttering og resultater

Forskningsvirksomheten – publisering utenfor SSB

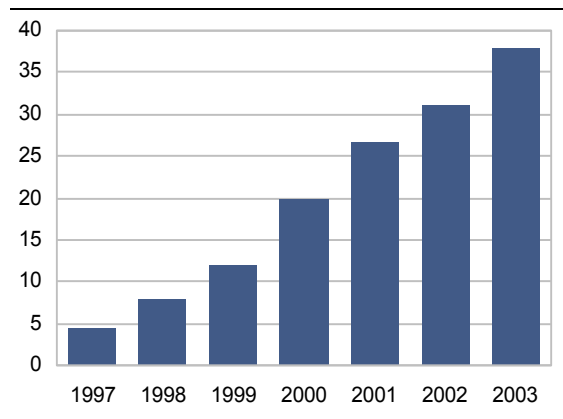
Økt internasjonal publisering er et viktig mål for forskningsvirksomheten. Det var en viss økning fra 2002 både i internasjonale tidsskrifter og i internasjonale bokutgivelser.

Ekstern publisering	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Tidsskriftartikler	28	20	39	24	41	35	34	38
- internasjonale tidsskrifter.....	21	13	17	15	28	22	17	22
- norske tidsskrifter	7	7	22	9	13	13	17	16
Bøker og bokartikler	8	7	4	13	18	17	8	10
- internasjonale	5	-	2	12	13	12	5	8
- norske	3	7	2	1	5	5	3	2

Oppslag på *ssb.no*

I 2003 var det totalt 38 millioner oppslag på sider på *ssb.no*, mens det i 2002 var vel 31 millioner. Total datamengde som ble hentet var 598 Gigabyte (Gb) i 2003, mot 365 Gb i 2002. Giga betyr én milliard, og byte er "tegn". De fleste brukerne kommer til *ssb.no* fra søketjenesten Google. Det er lagt mye arbeid i å gjøre web-sidene til SSB tilgjengelige via søkemaskiner. Roboter, som Google, utgjorde ca. 30 prosent av oppslagene i 2003.

Antall oppslag på *ssb.no*. Millioner



Statistikkbanken

Statistikkbanken inneholder ved utgangen av 2003 ca. 740 tabellmatriser. Så godt som alle emneområder er representert med tabeller, og i annet halvår ble ca. 60 prosent av alle statistikkene publisert samtidig i banken og Dagens statistikk. I 2003 ble det laget om lag 25 000 tabeller hver måned, 1 200 hver dag og totalt 290 000. Tendensen er økende.

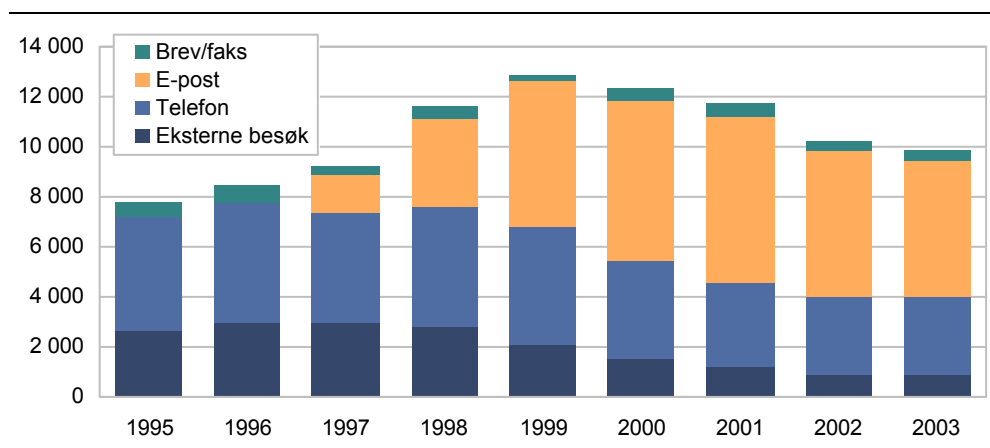
Uttak fra Statistikkbanken, antall tabeller

2002		2003			
3. kvartal	4. kvartal	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal
39 900	63 500	76 700	65 000	66 900	83 500

Henvendelser til SSBs bibliotek

Nedgangen i antall henvendelser til bibliotek- og informasjonssenteret fortsatte også i 2003. Nedgangen ser ut til å skyldes økt bruk av ssb.no, og særlig etableringen av statistikkbanken på webtjenesten.

Antall henvendelser til SSBs bibliotek



Høringer

Statistisk sentralbyrå er ofte høringsinstans ved utarbeiding av nye lover og forskrifter og for offentlige utredninger. I 2003 ble det utarbeidet 64 høringsuttalelser med en omfattende gjennomgang.

Mediebruk

Ifølge tall fra Statistisk sentralbyrå eller Kilde: SSB er daglig å høre eller se i norske medier. Hvor mange ganger SSBs statistikk eller analyseresultater er brukt i media gir en indikasjon på SSBs rolle i samfunnet. SSB har informasjon om bruken knyttet til de omtrent 100 elektroniske mediene i Norge. Her er alle de største avisene og etermediene dekket. Et utvalg av de største (Dagsavisen, Dagens Næringsliv, Aftenposten, Nationen, Drammens Tidende, Stavanger Aftenblad, Adresseavisen, Bergens Tidende, Sunnmørsposten, Fædrelandsvennen, Nordlys, NRK, TV2) viser 5 304 SSB-oppslag i 2003, sammenlignet med 4 437 i 2002.

Målbruk – nynorskprosent

Statistisk sentralbyrå oppfyller langt på vei målloven med hensyn til fordeling av bokmål og nynorsk i eksterne tekster. Av de daglige statistikkfrigivningene var 27 prosent på nynorsk, av papirpublikasjonene var 20 prosent på nynorsk og av de 501 heftene fra Folke- og boligtellingsen 2001 var hele 27 prosent på nynorsk. SSBs skjemaer er tilgjengelig både på bokmål og nynorsk, og 34 prosent av stillingsutlysningene i 2003 var på nynorsk. I 2003 lagde SSB 14 brosjyrer, ingen av dem var på nynorsk.

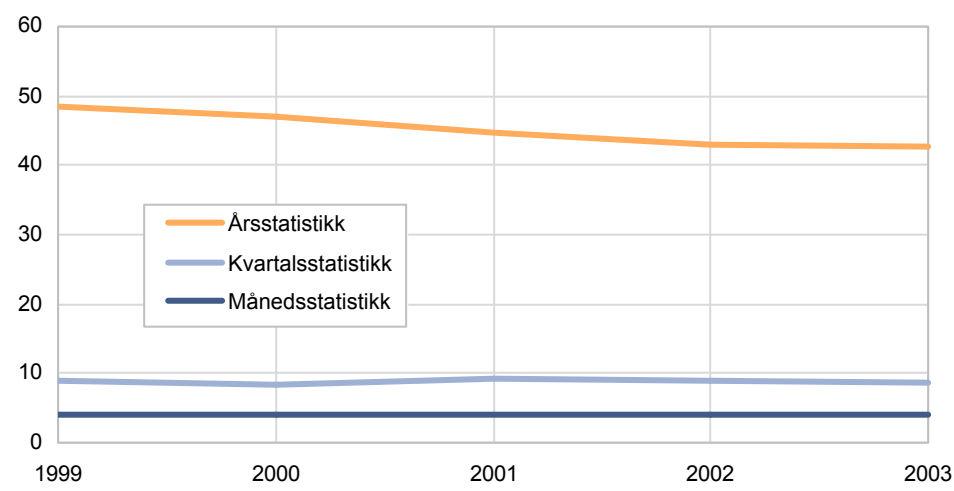
Punktlighet og aktualitet

Internasjonalt – og i Norge – er det et krav til offisiell statistikk at den skal varsles på forhånd, og at den skal publiseres på det tidspunktet den er varslet. Denne forutsigbarheten viser at ulike interesser utenfor statistikkbyråene ikke kan påvirke statistikken slik at den kommer på et tidspunkt som passer dem. Derfor er det viktig at statistikken verken kommer for tidlig, eller for sent. I 2003 var det bare 8 prosent av de annonserte statistikkfrigivningene som ikke kom til varslet tidspunkt.

Punktlighet. Avvik i forhold til annonsert tidspunkt. Prosent

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Avvik i alt	14	10	13	15	13	10	8
For tidlig	6	2	4	2	3	2	2
For sent	8	8	9	13	10	8	6

Skal statistikken oppleves som nyttig for brukerne, er det viktig at den er mest mulig aktuell, og at det ikke er for lenge siden perioden statistikken beskriver. Statistikkens aktualitet måles med antall uker fra referanseperiodens utløp til statistikken blir frigitt. Dette er den vanlige måten å måle aktualitet på også internasjonalt.

Aktualitet. Uker produksjonstid**Ressursbruk på ulike områder**

Halvparten av tidsbruken i SSB brukes til ren statistikkproduksjon. 20 prosent av tiden brukes til utviklingsprosjekter i statistikk, forskning og analyse. Ressursbruken i SSB, fordelt på ulike områder, viser liten endring fra 2002, men med en viss økning i forsknings- og analysearbeidet. Oversikten viser ressursfordelingen når fravær (ferie, sykdom og permisjoner) er holdt utenfor.

Timeverk, etter virksomhetstype. 1999-2003. Prosent

Virksomhetstype	1999	2000	2001	2002	2003
Statistikkproduksjon	60	62	63	62	62
- Løpende statistikkproduksjon	53	54	54	52	51
- Utviklingsprosjekter, statistikk	7	8	9	10	11
Forskning og analyseprosjekter	10	10	9	10	11
Administrasjon og planlegging	10	9	9	10	10
Interne støttefunksjoner	20	19	19	18	17

Stabil tillit til SSB

79 prosent av den del av Norges befolkning som vet noe om Statistisk sentralbyrå har "ganske stor" eller "svært stor" tillit til SSB. Dette er omtrent samme andel som tidligere. Dette viser en undersøkelse fra oktober 2003 som MMI gjennomfører to ganger hvert år.

5. På jobb i SSB

Det var budsjettert med 889 årsverk i 2003, sammenlignet med 867 året før.

Budsjetterte årsverk. 1993-2003

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Årsverk i alt	785	798	798	813	823	821	821	838	839	852	867	889
Statsoppdraget	645	619	612	619	624	652	652	664	659	650	658	677
- herav midlertidige	43	35	24	32	38	42	42	55	43	59	67	87
Markedsoppdraget	140	179	186	194	199	169 ¹	169	174	180	202	209	212

¹ Nedgangen på markedsoppdraget fra 199 årsverk i 1997 til 169 årsverk i 1998 skyldes at en omfattende registreringsoppgave for Statens pensjonskasse ble sluttført 1997.

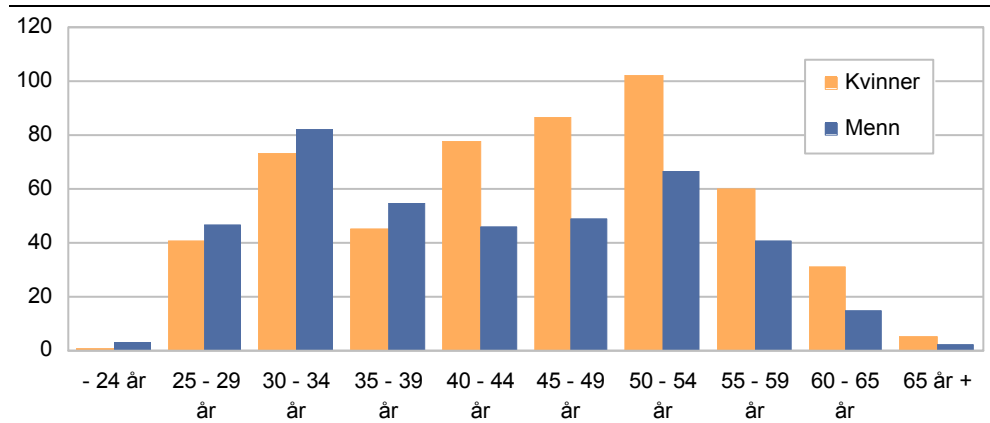
Statistisk sentralbyrå hadde 930 medarbeidere ved inngangen til 2004 inkludert 15 som var i fødselspermisjon. Ved begynnelsen av 2003 var det 917 ansatte. Økningen skyldes først og fremst flere brukerfinansierte oppdrag. Medarbeiderne fordelte seg med 545 i Oslo og 385 i Kongsvinger. I tillegg er det 138 lokale intervjuere rundt i landet, og 34 intervjuere sentralt som arbeider med spørreundersøkelser.

I alt 40 prosent av de ansatte har jobbet i SSB i 20 år eller mer, mens 33 prosent har vært ansatt mindre enn fem år. 12 prosent har vært ansatt i fem til ni år, 6 prosent i 10 til 14 år og 9 prosent i 15 til 19 år. Antall medarbeidere med 30 års tjenestetid eller mer økte med 13 i løpet av 2003 til 126 personer.

Kvinner og menn i SSB

Det er flere kvinner enn menn blant de ansatte. Ved inngangen til 2004 var det 56 prosent kvinner og 44 prosent menn, som ved forrige årsskifte. Det er klart flere kvinner enn menn i aldersgruppene over 40 år, under 40 år er det derimot flest menn. I SSB i Oslo er det like mange kvinner og menn. I Kongsvinger er kvinneandelen 64 prosent.

Ansatte i SSB 31.12.2003



På de laveste nivåene er det omtrent 90 prosent kvinner, mens på akademikernivå og i lederstillingene er det rundt 30 prosent kvinner. På mellomnivået er det en lik fordeling mellom kvinner og menn.

Kvinneandel ved inngangen av året. Prosent

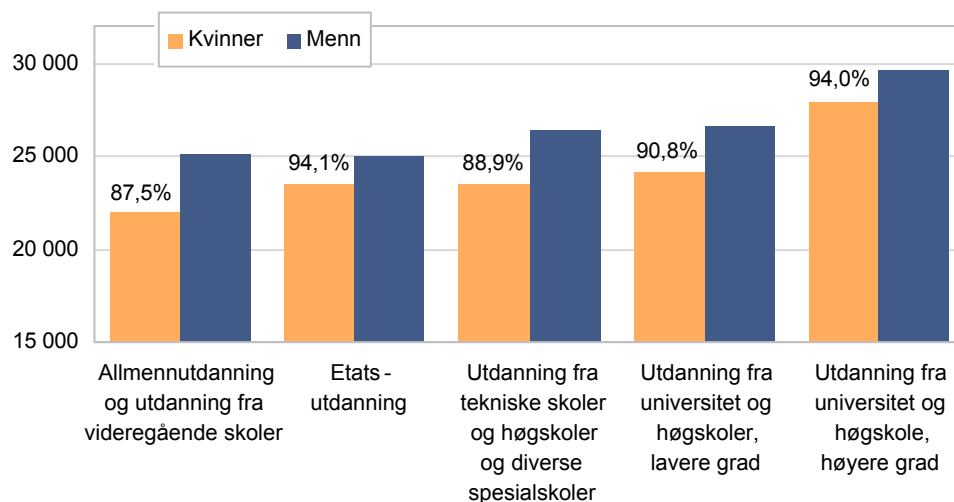
	1999	2002	2003	2004
Kontorstillinger	93	90	94	93
Saksbehandler, lavt nivå	79	84	85	84
Saksbehandler, høyt nivå	40	43	48	50
Høyere fagstillinger/forskere	34	32	33	35
Lederstillinger	24	30	33	29

Ved inngangen til 2004 hadde SSB 52 ledere, 15 kvinner og 37 menn. Det gir en kvinneandel på 29 prosent, sammenlignet med 33 prosent ved forrige årsskifte. Nedgangen i kvinneandelen skyldes at de fleste lederne som ble ansatt i de to nye avdelingene, Formidlingsavdelingen og Avdeling for IT og datafangst, var menn. Gjennomsnittsalderen på lederne er 49 år. Av de 52 lederne var 23 også ledere i SSB for fem år siden. På det tidspunktet ledet 15 av dagens ledere den samme seksjonen eller avdelingen som i dag, mens åtte ledet en annen enhet. Blant de 29 nye lederne var det ni kvinner. Av de samme 29 var det seks som ikke var ansatt i SSB før de ble ansatt som ledere, fem av disse er kvinner.

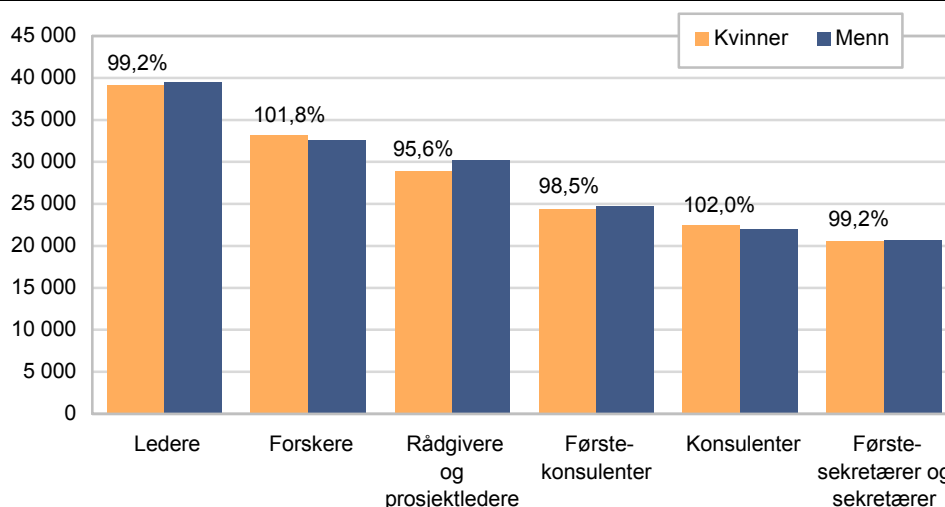
Lønn, stilling og utdanning

Det er flere menn enn kvinner som er heltidsansatt i SSB i 2003, og de kvinnelige ansatte tjener mindre enn de mannlige ansatte. Gjennomsnittslønna var 26 469 kroner i måneden per 1. oktober 2003. Kvinnelige heltidsansatte tjente i snitt 24 719, cirka 12 prosent mindre enn de mannlige heltidsansatte som hadde en månedslønn på 28 179 kroner. Sammenlignet med året før, hadde kvinnelige heltidsansatte en lønnsøkning på 3,9 prosent, mens den for menn økte med 3,0 prosent i samme periode.

Gjennomsnittlig månedslønn for heltidsansatte menn og kvinner i SSB etter utdanning. 1. oktober 2003



Gjennomsnittlig månedslønn for heltidsansatte menn og kvinner i SSB, etter stilling. 1. oktober 2003



SSBs ledere har en gjennomsnittlig månedslønn på drøyt 39 000 kroner. På dette nivået er det ubetydelige lønnsforskjeller mellom kjønnene. Blant SSBs forskere, er det de kvinnelige forskerne som har den høyeste månedslønna. De tjener i snitt 33 186 kroner, nesten 600 kroner mer i måneden enn sine mannlige kolleger. Største lønnsforskjell mellom kvinner og menn finnes blant heltidsansatte rådgivere og prosjektledere, der heltidsansatte menn tjener 30 142 kroner, 4,6 prosent mer enn kvinnene. Blant heltidsansatte kvinner, er det de over 60 år som i snitt tjener best. Blant menn er det de i alderen 50-55 år som har best betalt.

Og utdanning lønner seg. Ansatte med høyere grad fra universitet eller høyskole, tjener best. Kvinner med slik utdanningsnivå tjener likevel 6 prosent mindre enn menn med tilsvarende utdanningsnivå.

Ved inngangen til 2004 hadde 44 prosent av de ansatte høyere universitetsutdanning, og 18 prosent hadde utdanning på høyskolenivå eller lavere universitetsutdanning. Det er klare kjønnsforskjeller i utdanningsnivået. 30 prosent av kvinnene har universitetsutdanning av høyere grad, 61 prosent av de mannlige ansatte. Halvparten av de ansatte med høyere utdanning har vært ansatt kortere enn fem år.

180 ansatte i SSB jobber deltid, 73 av disse jobber mindre enn 80 prosent. Det er flest kvinner som jobber deltid.

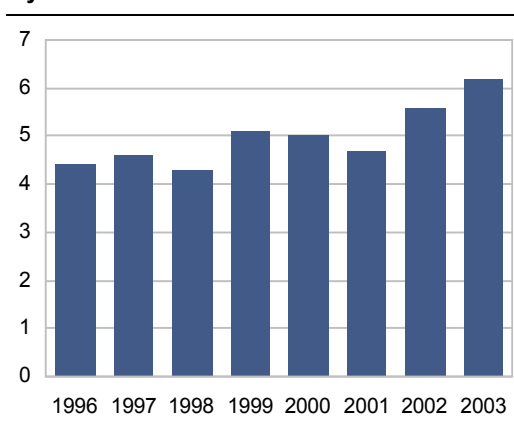
Inkluderende arbeidsliv

SSB er en institusjon med avtale om inkluderende arbeidsliv. Målene for dette arbeidet er å bidra aktivt til å holde sykefraværet på et fortsatt lavt nivå og å ivareta ressursene som medarbeidere i alle aldre representerer gjennom en aktiv livsfasepolitikk.

Gjennomsnittlig sykefravær i 2003 var på 6,2 prosent mens det var på 5,6 i 2002. 70 prosent av sykefraværet var på mer enn 14 dager. De som har aktiv sykemelding, registreres som helt sykemeldte. I 2003 var det i alt 31 sykemeldte personer i SSB som hadde avtale om aktiv sykemelding i kortere eller lengre tid.

SSB arbeider løpende med å forbedre helse, miljø og sikkerhet for den enkelte medarbeider ut fra kartlegging av behovet i medarbeidersamtaler og egne årlige samtaler om dette. Det utarbeides årlige rapporter med konkrete oppfølgingstiltak. For å unngå helseplager legges det vekt på fysisk tilretteleggelse av arbeidsplassen. Oppfølging av sykemeldte og grupper/personer som står i fare for å bli sykemeldte, prioriteres. Det gis tilbud om trening for helse både i Oslo og Kongsvinger.

Sykefravær 1996-2003. Prosent



Medarbeiderne i SSB representeres av fem fagforeninger i Arbeidsmiljøutvalget og Arbeidsmiljø- og samarbeidsutvalget. De ansatte har også en representant i SSBs styre. Fagforeningene deltar aktivt både i det faglige og personalpolitiske arbeidet i SSB.

Kompetanseutvikling og rekruttering

Det ble brukt seks millioner kroner til eksterne og interne utviklingstiltak for de ansatte i SSB i 2003. Halvparten av midlene ble kanalisert gjennom interne kursprogram. I løpet av året ble det arrangert 70 interne kurs med til sammen 904 deltagere.

Satsingen på opplæring i prosjektarbeid som arbeidsform ble videreført i 2003. Utdanningsprogrammet Prosjekt- og teamarbeid ble gjennomført med 23 deltakere. Tre medarbeidere i SSB tok doktorgraden i 2003. I alt har 26 medarbeidere doktorgrad. SSB har 60 forskere, herav 20 seniorforskere og 10 som arbeider som ledere.

Kvalifiseringsordningen til statistikkråd giver er nå blitt permanent. Ved inngangen til 2004 var det 19 kvalifiserte statistikkrådgivere. Denne ordningen ble iverksatt for å bedre kvaliteten i statistikkproduksjonen, skape en alternativ karrierevei utenom ledelse og for å demme opp for turnover i gruppen av medarbeidere med kort ansiennitet.

Arbeidet med ledelsesutvikling for topp- og mellomlederne ble videreført i 2003 med vekt på teamutvikling og kommunikasjon, kultur og tilbakemeldingstrening.

Det ble ansatt 57 medarbeidere i 2003, mens det i 2002 ble ansatt 73. Av de nyansatte i 2003 hadde 74 prosent høyere universitetsutdanning. I 2003 sluttet 52 personer mot 49 i 2002. 73 prosent av dem som sluttet hadde høyere utdanning, og 44 prosent hadde 0-4 års tjenestetid.

Administrerende direktørs
beretning

6. Svein Longva har ordet

2003 var et år med stor aktivitet. Det internasjonale statistikksamarbeidet var omfattende, to sentrale prosjekter i utviklingen av statistikksystemet så dagens lys og SSB satte enda større fokus på systematisk kvalitetsarbeid.

Statistikkpopulasjoner og
prismålinger

I fjor ble det startet to helt sentrale prosjekter i utviklingen av statistikksystemet. SSB opererer med tre populasjoner som danner grunnlaget for det meste av statistikkproduksjonen. Det er befolkningen som er i Det sentrale personregisteret – Folkeregisteret, det er næringslivet og offentlig sektor i Bedrifts- og foretaksregisteret knyttet til Enhetsregisteret i Brønnøysund og det er boliger og eiendommer basert på Kartverkets GAB-register (register over grunneiendommer, adresser og boliger). En svært stor del av statistikken lages på basis av enhetene i disse tre registrene, og kvaliteten på informasjonen er selvsagt helt avgjørende for kvaliteten på statistikken. I 2003 ble siste del av Folke- og bolig tellingen gjennomført for å gi alle boliger en egen adresse. Det meste ble slutført i 2002, men særlig Oslo, som har den største andelen av boliger, har tatt tid. Nå gjenstår kun noen deler av kvalitetskontrollen. Populasjonsprosjektet, som ble utformet i 2003, skal videreutvikle kvaliteten i de tre enhetsregistrene og samspillet mellom dem. Norge ligger helt i forkant i registerbruk i statistikkproduksjonen. Det skal vi fortsette med.

Det andre prosjektet er et prosjekt om priser og kvalitet. Prosjektets mål er å utvikle ny, og videreutvikle eksisterende prisstatistikk, spesielt på tjenestesiden der mange områder fremdeles ikke er dekket. God prisstatistikk er en forutsetning for å kunne splitte verdiendring i pris, mengde og kvalitet og dermed en forutsetning for analyser av den økonomiske utviklingen i samfunnet.

Trivsel

På slutten av 2003 ble den årlige trivselsundersøkelsen gjennomført blant de ansatte i SSB. Denne gangen var det en nedgang i hvor mange ansatte som var tilfreds med jobben. Noe av forklaringen ligger trolig i at 2003 var et turbulent år både med endringer i organisasjonen og med fysiske flyttinger for svært mange medarbeidere både i Oslo og Kongsvinger. En faktor som sannsynligvis også virket inn, var at 2003 var det første året på mange år uten uttelling i et lønnsoppgjør og uten lønnsøkning for medarbeiderne.

Beslutningen om å bygge tilbygg i Kongsvinger ble tatt i 2003. Byggherre er Statsbygg, og SSB er leietaker. Bygget vil dekke et etterlenget behov for tilstrekkelig plass, og det er planlagt at bygget skal stå ferdig i 2005.

Kompetanse og kvalitet

Kompetanseutvikling er viktig i SSB, både gjennom daglig kompetanseoverføring, internasjonal erfaringsutveksling og mer direkte kompetansetiltak i form av kurs og videreutdanning. Særlig har kompetanseutvikling i statistisk metode stått sentralt i 2003, sammen med utdanning innen prosjekt- og teamarbeid. For å sikre en annen karrierevei enn ledelse, er muligheten til å kvalifisere seg som statistikkrådgiver blitt en fast ordning. SSB har til nå kvalifisert 19 medarbeidere som statistikkrådgivere.

Ett av hovedelementene både innenfor kompetanseutviklingen og etableringen av statistikkrådgiverordningen er at SSB legger vekt på det systematiske kvalitetsarbeidet. Prosjektarbeid er den helt sentrale arbeidsformen. Tilknyttet nesten alle prosjektene har vi egne losere som kvalitetssikrer arbeidsprosessen. Et helt sentralt område innenfor det systematiske kvalitetsarbeidet er kartlegging, evaluering og forbedring av revisjonsarbeidet i statistikkproduksjonen. Kvalitetssikring gjennom revisjon har alltid vært sentralt i statistikkarbeidet, og det har i stor grad vært utført av dem som utarbeider statistikken. Men med en mer sentralisert og elektronisk datafangst fra registre og gjennom skjemaundersøkelser, kan mer av revisjonen gjøres i en tidligere fase i statistikkproduksjonen blant annet ved hjelp av mer automatiske rutiner. Ett av målene med dette prosjektet er å bidra til at hver enkelt

statistikkmedarbeider skal bruke mindre tid til detaljert og tidkrevende revisjonsarbeid, og mer tid til å analysere og formidle statistikken.

I 2003 ble det også gjennomført en kvalitetsanalyse av arbeidet med det kvartalsvise nasjonalregnskapet. Resultatet har gitt grunnlag for flere kvalitetsforbedrende tiltak i 2004.

Et inkluderende arbeidsliv

2003 var det første året SSB hadde en avtale med Trygdeetaten om et mer inkluderende arbeidsliv. SSB forpliktet seg til å arbeide aktivt for å holde sykefraværet på et fortsatt lavt nivå, og til å ivareta ressursene som medarbeidere i alle aldre representerer gjennom en aktiv livsfasepolitikk. Sykefraværet gikk likevel litt opp fra 2002 til 2003. I 2003 besluttet SSB også å innføre miljøløedelse. Det betyr at vi skal kartlegge virksomhetens påvirkning på det ytre miljøet, utarbeide miljøprogram, integrere miljøtenkning i planleggingssystemene og evaluere tiltakene.

Publisering

Publiseringen av statistikk og analyser gikk etter planen i 2003. Statistikkbanken hadde sitt første hele driftsår, og de fleste statistikkene er nå lagt inn i banken. Det som gjenstår, er å få all publiserbar statistikk – også tall tilbake i tid – inn i banken. Statistikkbanken er først og fremst et tilbud til dem som bruker statistikk mye og ofte.

Statistikk i litt mer bearbeidet form er presentert i boka *Dette er Norge* (på norsk og engelsk). Den inneholder enkel og oversiktlig informasjon om de viktigste områdene i samfunnet i form av tekst, bilder, grafer og enkle tabeller. En tilsvarende presentasjonsbok (på norsk og engelsk) er laget om SSB; *Dette er Statistisk sentralbyrå*.

Internasjonalt arbeid

Det internasjonale samarbeidet hadde et stort omfang i 2003. Påstander om mislighold og omfattende omorganiseringer i Eurostat – EUs statistiske kontor – preget det internasjonale samarbeidet i EU/EØS-området i 2003. Mesteparten av samarbeidet i de ulike arbeidsgruppene over landegrensene gikk som planlagt, mens de største utviklingsoppgavene ble forstyrret av uroen rundt Eurostat. På slutten av året kom arbeidet godt i gang igjen, og det ser ut til at det blir en ny giv rundt dette viktige internasjonale samarbeidet i tiden fremover.

Det internasjonale statistiske rådgivningsarbeidet er stadig under utvidelse. I 2003 ble flere langsiktige samarbeidsprosjekter etablert, og ved utgangen av 2003 var det aktive prosjekter i de afrikanske landene Angola, Eritrea, Malawi, Mosambik og Uganda.

Hver og en ansatt er viktige for at hjulene i SSB skal gå rundt. Jeg vil derfor takke alle ansatte i SSB og deres organisasjoner for innsatsen i året som gikk.

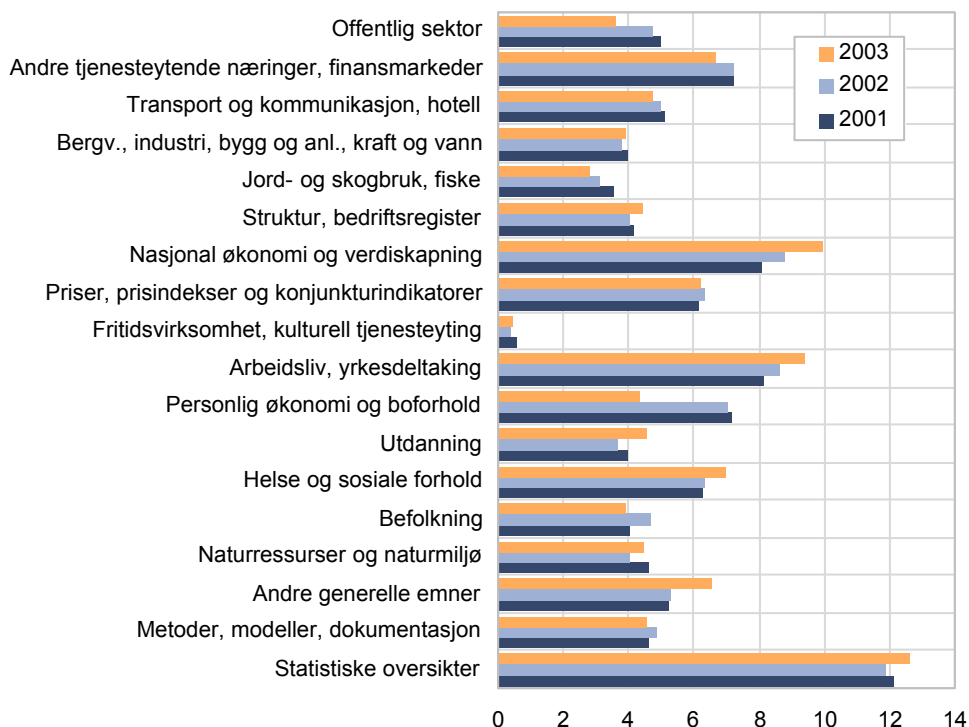


Sverre Ingvald

7. Virksomheten i 2003

Det utførte arbeidet fordelte seg på følgende emneområder:

Utførte timeverk fordelt etter emner. Prosent



7.1 Elektronisk dataoverlevering fra næringslivet

Ved årsskiftet 2003/2004 tilbød SSB elektronisk levering av data i 28 av i alt 55 undersøkelser som var rettet mot næringslivet. I tillegg var det utarbeidet løsninger for enda fire undersøkelser som ble tatt i bruk tidlig i 2004. Målet er at alle undersøkelser som sendes ut fra og med 1. juli 2004 skal ha slikt tilbud.

Tilbudene deles i fire grupper:

- IDUN-web, som er SSBs egenutviklede web-løsning, har hovedtyngden av tilbudet så langt.
- AltInn, som er en fellesløsning med Skatteetaten og Brønnøysundregistrene, tas i bruk tidlig i 2004. I pilotfasen er to undersøkelser tilrettelagt i denne løsningen.
- Samleopplegg fra kjeder, med elektronisk overføring. Det er etablert for flere bransjer i tre undersøkelser.
- Filuttrekk – enkle overføringer av data som er trukket ut fra oppgavegivers datasystem. Dette er tilrettelagt i syv undersøkelser, blant annet lønnsstatistikene, som også er en av pilotene i AltInn.

Det utredes i hvilken grad AltInn kan fungere som sikkerhetsportal også for IDUN-web-løsningen. Det vil blant annet kunne gjøre det mulig å beholde begge løsningenes funksjonalitet uten at brukeren trenger å forholde seg til to forskjellige påloggingsrutiner.

7.2 Økonomisk statistikk og næringsstatistikk

Prisprosjektet

Prosjektets mål er å utvikle ny, og å videreutvikle eksisterende pris- og mengdestatistikk, særlig på tjenestesisiden der mange områder fremdeles er udekket. God prisstatistikk er en forutsetning for å kunne splitte verdiendring i pris, mengde og kvalitet og dermed en forutsetning for analyser av den økonomiske utviklingen i samfunnet. I 2003 er det gjennomført et forprosjekt for å sikre riktig kompetanse for å gjennomføre prosjektet, og for å kartlegge dagens sentrale prisstatistikker som grunnlag for en evaluering av rutiner og metoder for å bedre kvaliteten. Det er konsumprisindeksen, produksjonsprisindeksen og prisindeks for utenrikshandel med varer som er gjennomgått.

Nasjonalregnskapet og arbeidskraftregnskapet

I 2003 har Statistisk sentralbyrå evaluert kvaliteten på kvartalsvis nasjonalregnskap. Noen av konklusjonene er at det bør regnes mer på usikkerhet for korttidsstatistikk, og at det må bli en tettere integrering mellom måneds-, kvartals- og årsstatistikk. Blant annet bør resultatene om årlig utvikling sammenlignes, og eventuelle avvik analyseres. Dette kan bidra til bedre kvalitetssikring av både måneds-, kvartals- og årsstatistikk. Videre er det viktig med samordning mellom ulike typer måneds- og kvartalsstatistikker ved definisjon av populasjon og begreper for å sikre konsistens.

På sikt bør det bygges opp mer statistikk på områder med store hull. I denne sammenhengen er det et ønske om løpende informasjon om investeringer i tjenestene.

Endelig nasjonalregnskap for 2001 ble forsinket, ikke minst fordi innarbeiding av KOSTRA-data har vært mer ressurskrevende enn antatt. Det arbeides med utviklingen av kvartalsvis institusjonelt regnskap, som skal være klar for løpende drift i 2005.

Arbeidskraftregnskapet skal fornyes, forbedres og legges om til ny teknologisk plattform. I 2003 ble lønns- og arbeidsmarkedsstatistikken tilrettelagt for arbeidskraftregnskapet, forberedelsene gjort til teknologisk skifte, og det nye beregningsopplegget for det årlige regnskapet ble testet.

Arbeidsmarkedet

Det ble gjennomført to tilleggundersøkelser til Arbeidskraftundersøkelsen i 2003 knyttet til etterutdanning og om funksjonshemmede og arbeidsmarkedet. Det er videre laget en rapport om deltidsarbeid, og det er i samarbeid med Statistiska centralbyrån i Sverige utarbeidet opplegg for å lage statistikk om grensependlere. Det er også i gang arbeid for å se på effektene på sysselsetting på kommunenivå av endret organisering av statlig virksomhet.

Det har tatt lenger tid enn planlagt å få yrke på plass i arbeidstakerregisteret. Ved utgangen av 2003 var omkring 10 prosent av arbeidstakerne uten yrkeskode.

Sykefraværstatistikk

Fra og med 1. kvartal 2003 publiseres statistikk for egenmeldt sykefravær og lege-meldt sykefravær samlet. Adgang til utvidet egenmeldingsperiode har gjort det nødvendig å se de to delene av sykefraværstatistikken samlet for å få et riktig bilde av utviklingen.

For å få en akseptabel produksjonstid og god kvalitet på statistikken, har SSB innført oppgaveplikt på utvalgsundersøkelsen. Dette har økt svarprosenten fra 62 til 88, og gitt kortere produksjonstid. Det har vært minimalt med klager fra arbeidsgiverne på innføringen av oppgaveplikt. De som deltar i utvalgsundersøkelsen får statistikk tilbake, ikke bare over egenmeldt fravær, men også statistikk for lege-meldt fravær for egen bedrift og for den næringen de tilhører.

Statistikk over utenrikstransaksjoner (UT)

UT-prosjektet er et samarbeidsprosjekt mellom SSB og Norges Bank. Det nye opplegget for datainnhenting til utenriksregnskapet vil være tilstrekkelig detaljert, og ha tilstrekkelig kvalitet slik at krav til nasjonal, så vel som internasjonal

rapportering, skal kunne tilfredsstilles. Det vil bli lagt opp til et kvartalsvis utenriksregnskap fra og med 2005, ikke månedlig som i dag. Av hensyn til Norges Banks behov knyttet til styringen av pengepolitikken, vil det likevel bli samlet inn data på månedsbasis for et relativt begrenset antall variabler fra et lite utvalg av store foretak.

Når valutastatistikken i Norges Bank blir avviklet, vil oversikten over populasjonen av foretak som har økonomiske relasjoner med utlandet bli borte. En sentral oppgave i 2003 har vært å etablere et system som gir tilstrekkelig god oversikt over denne populasjonen. Som ledd i dette arbeidet er det gjennomført koblinger og analyser av ulike registre. SSB har i 2003 bidratt til å etablere et nytt valutaregister for å sikre at det tas hensyn til SSBs behov for oversikt over utenlandsbetalinger. Det er grunn til å tro at valutaregisteret blir vedtatt realisert i løpet av 2004, med produksjonsstart i 2005. I så fall vil problemet med å identifisere den populasjonen som har økonomiske relasjoner med utlandet, bli vesentlig mindre. Etablering av valutaregisteret vil føre til at SSB legger en mindre oppgavebyrde på næringslivet enn det som ellers ville ha vært nødvendig.

SSB har samarbeidet med Skattedirektoratet for å utvikle ny utenlandsoppgave. Hvis den nye oppgaven blir realisert, vil den tilfredsstillende databehovet for statistikk om utenlandske direkte investeringer i Norge, og norske direkte investeringer i utlandet for ikke-finansiell sektor. Det nye aksjeregisteret var ikke satt i virksomhet i 2003, men SSB forventer å kunne utnytte data fra registeret i løpet av 2004.

UT-prosjektet må imidlertid primært baseres på datafangst direkte fra foretakene, og målet er i størst mulig grad å benytte elektronisk datafangst. Arbeid med å utvikle direkte datauttrekk fra foretakenes regnskapssystemer er satt i gang, og testes ut på store foretak.

For husholdningssektoren er det først og fremst lagt opp til at man skal basere seg på å utnytte administrative registre. I arbeidet med valutaregisteret har man kommet til at data fra kortselskap ikke skal kanaliseres gjennom det nye registeret, men gå direkte til SSB og Norges Bank, ikke som individdata, men som statistiske tabeller. Dette vil bli et viktig grunnlag for statistikk over nordmenns forbruk i utlandet. Vi har også gjennomført en pilotundersøkelse om grensehandel, og vi legger opp til at vi skal ha kvartalsvise grensehandelsundersøkelser.

Samferdsel og reiseliv

I juni 2003 publiserte SSB for første gang kvartalsvis omsetningsindeks for alle næringene innen samferdsel og reiseliv. Målet med statistikken er å måle endringene i omsetning for bedriftene innen samferdsels- og reiselivsnæringene hvert kvartal. Arbeidet med å presentere en helhetlig havnestatistikk fortsatte i 2003, gjennom en ny og utvidet havnestatistikk og utvidelse av strukturstatistikken for næringen utenriks sjøfart.

IKT-statistikk

I 2003 ble det utformet en avgrensning av informasjonssektoren. Den nye statistikkproduksjonen for næringene Film og video og Nyhetsbyråer var viktige for å utvide statistikkområdet. Omtale i media og måling av treff på hjemmesiden, viser at brukerne verdsatte de to nye undersøkelsene om IKT-bruk i husholdningene og kommunene. Undersøkelsen av IKT-bruk i husholdningene ble gjennomført sammen med de fleste andre europeiske land, og koordinert via Eurostat.

Lønnsstatistikk

En viktig milepæl for lønnsstatistikken ble nådd i juni 2003 da det ble etablert ny statistikk som presenterer lønn for deltidsansatte sammen med heltidsansatte for alle næringer. Dette har vært etterspurt av både interne og eksterne brukere, og det er et krav i forbindelse med internasjonal rapportering. I 2003 ble det også etablert ny lønnsstatistikk for ansatte i fiskeoppdrett. Som følge av omorganiseringen av helsesektoren, ble det også publisert egen lønnsstatistikk for ansatte i helseforetakene.

Priser Produksjonsrutinene for Boligprisindeksen ble lagt om i 2003. Tidligere ble opplysninger om kjøp og salg av brukte boliger hentet fra Tinglysingsregisteret og boligkjøperne selv. Disse opplysningene samles nå inn fra FINN.no gjennom et samarbeid med Norges Eiendomsmeglerforbund og Eiendomsmeglerforetakenes forening. Norsk Boligbyggelags Landsforbund gir opplysninger om borettslagsboliger. På denne måten er den nye boligprisindeksen blitt både mer aktuell og dekker en større andel av boligomsetningene.

I løpet av 2003 startet arbeidet med å utvikle en prisstatistikk for utleie av personbiler. Det har vært avholdt møter med Norges bilutleieforbund og representanter for de største kjedene innen bransjen for å avklare hvordan en slik statistikk kan utarbeides.

Detaljomsetning og varekonsum

I 2003 gikk vi over til å publisere detaljomsetningsindeksen kun en gang i måneden. Publiseringstidspunktet ble forskjøvet med fire-fem dager til cirka den 28. i måneden, men med samme detaljeringsgrad som vi tidligere hadde ved publisering av endelige tall cirka to uker senere. Dette har medført at detaljomsetningsindeksen og varekonsumindeksen blir publisert samtidig.

7.3 Miljøstatistikk

I 2002 ble det gjennomført en større spørreundersøkelse om vedfyring og fyringsvaner i Oslo. Det ble også stilt spørsmål om vedfyring i Levekårsundersøkelsen. Informasjonen fra disse ble sammen med informasjon fra Folke- og bolig tellingen brukt til å bedre beregningene av energiforbruk og utslipp til luft fra vedfyring nasjonalt og kommunefordelt. De lokale beregningene for hvordan utslippene fordeles seg innen Oslo kommune har også blitt vesentlig bedre.

Det er arbeidet med analyser av husholdningenes energibruk, og det er lagt planer for en ny husholdningsundersøkelse for blant annet å kunne fange opp endringer som har sammenheng med de høyere strømprisene.

Finansdepartementet har bedt SSB om å ta ansvaret for ledelsen og sekretariatet av en utredning om indikatorer for bærekraftig utvikling. Arbeidet ble igangsatt i desember 2003, og er planlagt avsluttet i 2004.

7.4 Statistikk for offentlig sektor

KOSTRA 2003 var KOSTRAs (Kommune-stat-rapportering) første ordinære driftsår.

Publiseringene 15. mars og 15. juni gikk uten vesentlige problemer. En del kommuner har problemer med å få avsluttet regnskapene tidsnok til publiseringen i mars, men svarprosentene økte i forhold til fjoråret. I 2003 er det arbeidet med videreutvikling av IT-løsningene, blant annet er produksjons- og revisjonsopplegget knyttet til publiseringen forbedret, og det er lagt til rette for at all innrapportering våren 2004 skal skje ved bruk av XML-teknologi. I løpet av høsten holdt SSB, i samarbeid med fylkesmennene, kurs i 15 fylker om XML-rapportering og faglig innhold i rapporteringen. Det er også holdt en rekke kurs for brukere av KOSTRA, blant annet media, før Kommune- og fylkestingsvalget i 2003.

SSB har tatt initiativ overfor Kommunenes sentralforbund om en felles innrapportering av lønns- og personellopplysninger via KOSTRA for ansatte i kommunene, inklusive lærerne, men reaksjonen har vært skuffende.

Statistikk om sykehusene

Etter overføringen av sykehusene fra fylkeskommunene til staten er det etablert ny regnskapsstatistikk for institusjonshelsetjenesten. Det er innhentet driftsregnskap, balanse og kontantstrømsoppstilling fra sykehusene som årsrapportering, og kvartalstall fra helseforetakene. Omleggingen av statistikken for å få til sammenlignbarhet med tidligere års statistikker, har vært omfattende blant annet fordi helseforetakene nå fører regnskap etter regnskapsloven og resultatorientert prinsipp.

7.5 Personstatistikk

- Skoleporten* Utdannings- og forskningsdepartementet vil våren 2004 etablere skoleporten.no, som blir en nettbasert portal for kvalitetsindikatorer for grunnskoleopplæringen på nasjonalt-, kommunalt- og institusjonsnivå. SSB har i 2003 deltatt i arbeidet med utviklingen av indikatorer og fremskaffelse, tilrettelegging og bearbeiding av statistikkgrunnlaget. Siden flere av indikatorene for første gang vil bli publisert på institusjonsnivå, har arbeidet stilt nye krav til kvalitet i datagrunnlaget og til vurderinger av detaljeringsgraden i publiseringen.
- Samarbeid med Utdannings- og forskningsdepartementet* SSB inngikk i 2003 en rammeavtale med Utdannings- og forskningsdepartementet som regulerer grunntrekkene i samarbeidet i forbindelse med datainnsamling, produksjon og publisering av utdanningsstatistikk. Samarbeidet er også ment å komme dataleverandørene til gode gjennom at departementet, Læringscenteret og SSB samordner sine databehov gjennom felles datainnsamling.
- EUs undersøkelse om inntekt og levekår* I 2003 ble det for første gang gjennomført datainnsamling til EUs undersøkelse om inntekt og levekår. Et viktig mål med undersøkelsen er å skaffe sammenlignbar statistikk om inntekt, fattigdom og sosial utstøtning. Den norske undersøkelsen gjennomføres som en kombinert tværssnitt- og panelundersøkelse. Utvalget tilsvarende 8 500 personer over 16 år, og inneholder utvalget til det tidligere levekårspanelet som startet i 1997. Personene i utvalget vil delta i åtte år. Inntektsopplysningene hentes inn fra registerbasert inntektsstatistikk.
- Statistikk om bruk av pleie- og omsorgstjenester* Det har vist seg at dagens statistikk innen disse tjenestene ikke i tilstrekkelig grad kan svare på hvordan de senere årenes utvikling og reformer har påvirket tjenestetilbudet eller om nasjonale mål og lovpålagte oppgaver blir ivaretatt. Sosial- og helsedepartementet besluttet derfor å opprette et informasjonssystem for rapportering av opplysninger om brukere og søkere av pleie og omsorgstjenester. SSB har vært involvert i hele denne prosessen som har ledet til det systemet som nå skal innføres for alle landets kommuner. Prøveprosjektet ble avsluttet i 2003, og arbeidet med å etablere systemet ble startet.
- Fremskyndning av publiseringstidspunktet for befolkningsstatistikken* Tidspunktet for uttaket av endelige befolkningsdata ble i 2003 endret fra 1.mars til 1.februar fordi meldingsgangen til Det sentrale personregisteret er blitt raskere. Dermed kunne årsstatistikkene for befolkning publiseres tidligere, uten at kvaliteten ble svekket. Viktige statistikker som folkemengde etter kjønn, alder og sivilstand, innvandrerbefolkningen, familier og statistikken over fødte er blitt publisert mye tidligere enn før. Fra 2004 vil også flyttestatistikken komme i første kvartal mot tredje kvartal de siste årene. Dermed er Norge på linje med de andre nordiske landene når det gjelder tidspunkt for publisering av befolkningsstatistikk.
- Statistikk og analyser om fattigdom* Som oppfølging av stortingsmeldingen *Tiltaksplan mot fattigdom* fra høsten 2002, har SSB inngått en årlig avtale med Sosialdepartementet om sosial rapportering. Det vil i den forbindelse bli utarbeidet en rekke indikatorer for ulike utsatte grupper, med fokus på vedvarende lav inntekt og økonomiske levekår. Ifølge kontrakten skulle indikatorene ferdigstilles i løpet av september, mens en ferdig analyse i form av en rapport skal publiseres i løpet av februar 2004.
- Datainngangen til kriminalstatistikken* Omleggingen av politiets registre har ført til at SSB har problemer med å få komplette data til kriminalstatistikken. Det gjelder i første rekke statistikken over etterforskede og anmeldte lovbrudd, men berører også statistikken over reaksjoner på lovbrudd. Også datainngangen til fengslingsstatistikken er problematisk. Dette fører til mye ekstraarbeid i SSB, og til forsinkelser i statistikkproduksjonen.
- Undersøkelse av befolkningens leseforståelse* På oppdrag fra Utdannings- og forskningsdepartementet har SSB gjennomført en stor intervjuundersøkelse om befolkningens leseforståelse. Undersøkelsen inngår i en internasjonal sammenlignende undersøkelse av situasjonen i en rekke land. Undersøkelsen har vært så omfattende at SSB opprettet et eget intervjukorps. Senter for leseforskning har det faglige ansvaret for undersøkelsen. Datainnsamlingen

foregikk i hele 2003. En tilleggsundersøkelse om leseforståelse blant innvandrere gjennomføres parallelt med hovedundersøkelsen. Til tilleggsundersøkelsen er det rekruttert intervjuere med flerkulturell bakgrunn. Intervjuet og undersøkelsesmateriellet er det samme som for hovedundersøkelsen.

7.6 Folke- og boligtellingsen og boligadresseprosjektet

Folke og boligtellingsen 2001

Hovedarbeidet i 2003 har vært publisering av resultater fra tellingsen. I løpet av 2003 ble det laget separate statistikkhefter for hver kommune og for hver bydel i de største byene (Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger). I tillegg ble det produsert et fylkessammendrag for hvert fylke. Totalt ble det produsert 501 ulike hefter i 2003. Innholdet er også tilgjengelig på ssb.no, og statistikken er lagt ut i Statistikkbanken.

Boligadresseprosjektet

Det har vært nødvendig å videreføre arbeidet med oppretting av adresser i enkelte kommuner. I Oslo har kommunen rettet opp mangler og feil i adresseringen, og det er sendt ut nye adressemerker til eierne. Det er gjennomført to landsomfattende registreringer av bolignummer fra beboere som ikke er registrert med full boligadresse (bolignummer) i Folkeregisteret. Det har gitt gode resultater, men samtidig avdekket en del mangler som vil bli rettet opp i 2004. Selve boligadresseprosjektet er avsluttet, men de tre samarbeidende etater (Statistisk sentralbyrå, Skattedirektoratet og Statens kartverk) arbeider videre i 2004 med å heve kvaliteten og sikre et godt ajourhold.

7.7 Forskningsvirksomheten

Analyser av skatt, fordeling og konsumentatferd

Det ble levert mange bidrag til flere offentlige utvalg i 2003, både knyttet til direkte skatter (Skaugutvalget) og indirekte skatter (Grensehandelsutvalget). Evalueringen av overføringer til barnefamilier er avsluttet. På modellsiden er det utviklet nye versjoner av eksisterende modeller, og gjennomført IT-forbedringer. Service overfor Stortinget og Finansdepartementet er opprettholdt. Resultatene er formidlet ved flere internasjonale publiseringer og i norske fora.

Energi- og miljøøkonomiske analyser

Det var betydelig oppmerksomhet knyttet til de høye strømprisene forrige vinter. Det ble gjennomført, og publisert, en rekke analyser og utredninger av hvordan aktørene i kraftmarkedet håndterte de spesielle omstendighetene. Særlig interessant er det hvor raskt husholdningene justerte forbruket når prisene økte. Det ble også gjennomført analyser av såkalte grønne sertifikater i miljøpolitikken, og hvordan sammenhengen mellom økonomisk utvikling og miljøforhold er. Endelig ble betydningen av miljøreguleringer for produktiviteten i bedriftene studert, og resultatene viser at det ikke behøver å være noen negative effekter slik en ofte legger til grunn.

Konjunkturanalyser og makromodeller

Det har vært stor interesse for konjunkturutviklingen de siste årene på grunn av den sterke virkemiddelbruken i pengepolitikken. En del analyser har derfor fokusert på betydningen av renter og valutakurser for den innenlandske konjunkturutviklingen og – ikke minst – prisutviklingen. Hypotesen om at lønnsdannelsen i Norge er endret ble studert, spesielt på hvilke effekter en slik endring kan ha for sentrale makroøkonomiske variable. Makromodellene er reestimert og dokumentert. De er som vanlig blitt brukt i analyser for eksterne oppdragsgivere, herunder partier på Stortinget.

Analyser av arbeidsmarked og bedriftsattferd

Det ble gjennomført flere prosjekter om måleproblemer knyttet til kapitalobjekter. Et prosjekt har forsøkt å utnytte regnskapsdata for å forbedre mål på realkapital i foretak. Et annet prosjekt har spesielt sett på mulighetene for å finne frem til bedre mål på priser for kapitalvarer som tar hensyn til endringer i kvalitet og modellvariasjoner. Empiriske studier av prisutviklingen på biler viser at metoden gir til dels betydelig avvik fra tilsvarende delindekser i konsumprisindeksen. Det har vært arbeidet med mikroøkonometriske prosjekter knyttet til effekter av utdanning og lønn, samt yrkesdeltaking og arbeidsledighet.

<i>Offentlige finanser</i>	Analyser av effekter av pensjonsreformer har vært et sentralt arbeid i 2003. Det ble gitt bidrag til pensjonskommisjonens utredning, og kombinasjoner av skatte- og pensjonsreformer ble studert. Modellapparatet har vært brukt intensivt, og blitt utviklet gjennom dette arbeidet. Analyser av sparing i husholdningene og de eldres spareatferd er nesten avsluttet.
<i>Analyser av kommunal og regional økonomi</i>	Det er gjennomført studier av fattigdom på kommunenivå der det også tas hensyn til regionale prisvariasjoner som særlig påvirker bokostnadene. Betydningen av offentlige tjenester for samlet fordeling av ressurser i husholdningene ble studert. Det har også vært forsket på betydningen av mobilitet av personer og bedrifter for hvordan kommunene tilpasser sine utgifter og gebyrer. Studier av regional arbeidskraftmobilitet viser at denne varierer med konjunktursituasjonen og viser større mobilitet i høykonjunktur enn i lavkonjunktur. En mikroøkonometrisk modell for arbeidstilbud ble utviklet og estimert og brukt i analyser av skatte- og pensjonsreformer.
<i>Økonomisk vekst og effektivitet</i>	Det ble arbeidet med oppdatering/reestimering og utvikling av den generelle likevektsmodellen som ble brukt i en rekke analyser. Fordelingseffekter av indirekte skatter i sammenheng med makroøkonomiske effekter ble studert. Videre ble effektivitetsvirkninger av subsidiering av energi til kraftkrevende industri analysert. Likevektsmodellen ble også brukt i en rekke miljøøkonomiske analyser.
<i>Petroleum- og miljøøkonomiske analyser</i>	Det er foretatt en analyse av samfunnsøkonomisk lønnsomhet av kraftoverføring mellom Norge og Storbritannia/Tyskland ved hjelp av nye kabler. Et langvarig arbeid med å utvikle en global energi og utslippsmodell som skal brukes blant annet for å studere internasjonale miljøtiltak, er nærmest avsluttet. Det er videre gjennomført analyser av det europeiske gassmarkedet med fokus på effekter av økt eksport fra Russland og betydning av mer nedkjølt, flytende gass fra det internasjonale markedet.
<i>Analyser av befolkningsutviklingen</i>	En ny regional befolkningsfremskrivning for Norge frem til 2050 ble lagt frem høsten 2002. I 2003 ble det arbeidet videre med formidling av resultater av disse fremskrivningene gjennom artikler og foredrag. Etter oppdrag fra Finansdepartementet ble det også laget fremskrivninger med ekstra lang tidshorison, til 2100. Det ble gjennomført analyser av fruktbarhet, familiedanning og forsørgermodeller basert på registerdata, og en større postal undersøkelse om Fremtidsplaner, familie og samliv. Et nordisk komparativt prosjekt som analyserer fruktbarhetsutviklingen i de nordiske land basert på registerdata, ble videreført.
<i>Analyser av levekår</i>	Et arbeid med analyse og kvalitetssikring av levekårspanelet for perioden 1997-2002 ble iverksatt. Videre ble det arbeidet med en analyse av samvær og bidrag blant enslige foreldre og foreldre med samværsordning, som ledd i evalueringen av den nye bidragsordningen som ble innført høsten 2003, og en analyse av lavinntekt blant barn av enslige forsørgere, basert på registerdata. Arbeidet med utprøving av en testmodell for ny sosioøkonomisk standard ble avsluttet som planlagt. Det er nødvendig med videre utviklingsarbeid for å innpasse modellen i den registerbaserte yrkesstatistikken.

7.8 Tilgjengelighet for brukerne

<i>Priser til ssb.no</i>	SSB ble i 2003 belønnet med seks stjerner i en evaluering av alle offentlige nettstedet i landet. Nesten 500 statlige og kommunale virksomheter ble vurdert. Det er internettportalen norge.no som står bak evalueringen, og Statskonsult var faglig ansvarlig. Vurderingen ble gjort på grunnlag av kvalitetskriterier for offentlige websider, og det ble lagt vekt på tilgjengelighet, brukertilpasning og nyttig innhold. SSB skåret høyt på alle disse tre kriteriene, og særlig på tilgjengeligheten. SSB var den eneste statlige institusjonen som fikk seks stjerner for sine nettsider. I tillegg fikk ssb.no prisen som beste statlige nettsted av Statskonsult og Kommunal rapport.
--------------------------	--

Prisene til tross, ssb.no er en svært omfattende tjeneste og en del brukere strever med å holde oversikten og finne det de er ute etter. For å komme brukerne i møte, ble det satt i gang flere prosjekter for å bedre tjenesten.

Temasider Temasider er etablert som et nytt produkt på ssb.no for områdene sykehus, avfall, klima, likestilling, energi, kultur og media og bygg/bolig. Hensikten er å gi et samlet bilde av et samfunnsområde med hovedtall og utviklingstrekk. Dette ser ut til å være en vellykket satsing, både fordi temasidene gir oversikt, utnytter webmediet godt og fungerer internt for å klargjøre og tydeliggjøre hva som er de sentrale statistikkene for å beskrive et område.

7.9 Internasjonalt statistisk samarbeid

Flere prosjekter er under arbeid for å komme à jour i forhold til internasjonale krav. Disse berører særlig miljøstatistikk, offentlige finanser, statistikk over arbeidskraftkostnader, omsetningsstatistikk for hotell- og restaurantvirksomhet, jordbruksstatistikk, transport og kommunikasjon og statistikk for tjenesteytende næringer.

Ved utgang av 2003, omfattes EØS-statistikksamrbeidet av 115 rettsakter etter at 15 nye rettsakter ble tatt inn i avtalen i 2003. I tillegg er en rekke nye rettsakter i ferd med å bli inkludert i EØS-avtalen. Områdene som nå blir lovregulert, omfatter blant annet kvartalsvise ikke-finansielle regnskaper for offentlig forvaltning, arbeidskraftkostnadsindeks og statistikk over inntekt og levekår. Norge var representert på 122 møter innenfor rammene av EØS-samarbeidet i 2003 mot 126 møter året før. Videre var det deltakere på 25 møter i regi av OECD og UNECE (FNs økonomiske kommisjon for Europa). SSB har også en rekke andre internasjonale kontakter, ikke minst i Norden.

Statistisk utviklingssamarbeid 2003 var et aktivt år for det statistisk utviklingssamarbeidet i SSB. Det ble arbeidet med institusjonelle samarbeidsprosjekt med statistikkontorene i Angola, Mosambik og Uganda. Videre ble det startet samarbeid i Malawi, og planlagt start i Eritrea. Prosjektet i Mosambik er skandinavisk samfinansiert og drevet, de øvrige er finansiert gjennom NORAD. Et langvarig samarbeid om helsestatistikk i Botswana som har gitt et nytt opplegg for helsestatistikk, ble avsluttet i 2003. I 2003 startet den første fredskorpsutvekslingen med Uganda. I Uganda har det vært arbeidet med metodeutvikling og testing av et opplegg for en landbrukstelling. SSB deltok også aktivt i utviklingsprosjekter i regi av Eurostat og EFTAs statistiske kontor.

7.10 Arbeid med kvalitet og sikkerhet

Datasikkerhet Konesjonssøknaden for SSB ble ferdigbehandlet i 2003. SSB må hvert tredje år sende Datatilsynet en bekreftelse på at databehandlingen skjer i henhold til konesjonssøknad og personopplysningslovens regler. Som ledd i arbeidet med å kartlegge personopplysninger i SSB i henhold til kravene i personopplysningsloven ble det i 2003 gjennomført et arbeid med å dokumentere administrative systemer.

Beredskap i SSB Justisdepartementet har satt i gang arbeid for å revidere sivilt beredskapssystem. Det er lagt til grunn at det nye nasjonale beredskapssystemet skal være på plass innen 1. mars 2004. Videre arbeid med SSBs sivile beredskapssystem skal revideres og videreutvikles i samsvar med det nye nasjonale systemet.

I 2003 ble det gjennomført beredskapstrening for ledelsen og for medarbeidere som vil ha en nøkkelrolle i en krise- og beredskapssituasjon. Arbeidet med å lage en handlingsplan for IT-sikkerhet er satt i gang. Planen skal baseres på SSBs sikkerhetsstrategi, Datatilsynets krav og plan for etablering av sikker sone i våre data-systemer. Det arbeides videre med beredskapsplaner SSB har, og skal ha i en krise i fredstid.

Systematisk kvalitetsarbeid Statistisk sentralbyrå har arbeidet systematisk med kvalitet de siste årene. Arbeidet dreier seg først og fremst om å spre en holdning hos ledere og alle ansatte om at målet er å produsere statistikk og analyser som svarer til brukerkravene så effektivt som mulig. Nøkkelen til kvalitetsforbedringer ligger i studiet av og endringer i prosessene. Det er også en viktig del av kvalitetsarbeidet å dokumentere kvalitet i statistikkene.

SSB har etablert en serviceerklæring på Internett. Denne foreligger på bokmål, nynorsk og engelsk. Det er også utarbeidet en handlingsplan.

Finansdepartementet har bedt Statistisk sentralbyrå om å utarbeid forslag til én eller flere indikatorer som kan belyse Statistisk sentralbyrås produktivitet på utvalgte statistikkområder. Foreløpig er det utarbeidet indikator for produktivitet utviklingen på konsumprisindeksen, forbruksundersøkelsen, lønnsstatistikken og Statistisk årbok. Det vil bli arbeidet videre med å bedre datagrunnlaget slik at produktivitetsindikatorer kan utarbeides på mer permanent basis.

Statistisk revisjon Det arbeides med å se på effekten av revisjon i statistikkproduksjonen. Målet er å utvikle rutiner for statistisk revisjon, inkludert grafiske kontrollmetoder og revidere håndboken i datarevisjon.

Statistiske standarder Standardarbeidet har fortsatt innen de samme rammer som tidligere, og arbeidet rapporteres i de årlige statusrapportene for standardarbeidet. Eksempler på arbeid i 2003 er på internasjonalt nivå den pågående revisjonen av standard for næringsgruppering (NACE 2007), og på nasjonalt nivå oppdateringen av standard for sosioøkonomisk gruppering.